

PROPELER

PREKO REKE

Penjanje novosadskog
Mosta slobode
i mosta preko Tise u Adi

VISOKOGORSTVO

Damavand
Alpi

OUTDOOR

Planinarska trka *Mokra gora*
Trka preživljavanja *Zlatar*

karrimor™
The Great British Mountain Company

SPORTVISION.RS
CALL-CENTER-BESPLATNI-POZIV
0800-003-004

SPORT **VISION**

 SPORTVISIONSRBIJA
 SPORTVISIONSRBIJA

Karta PROKLETIJE

Opis:

Prokletije 1:50.000 planinarsko-biciklistička karta sa ucrtanim 16 planinarskih i 10 biciklističkih staza, sa detaljnim karakteristikama i profilima ruta na poleđini (na srpskom i engleskom jeziku).

Izdavač: Kartografija Huber doo Beograd

Cena: 450,- RSD + dostava

Karta NP „SKADARSKO JEZERO“

Opis:

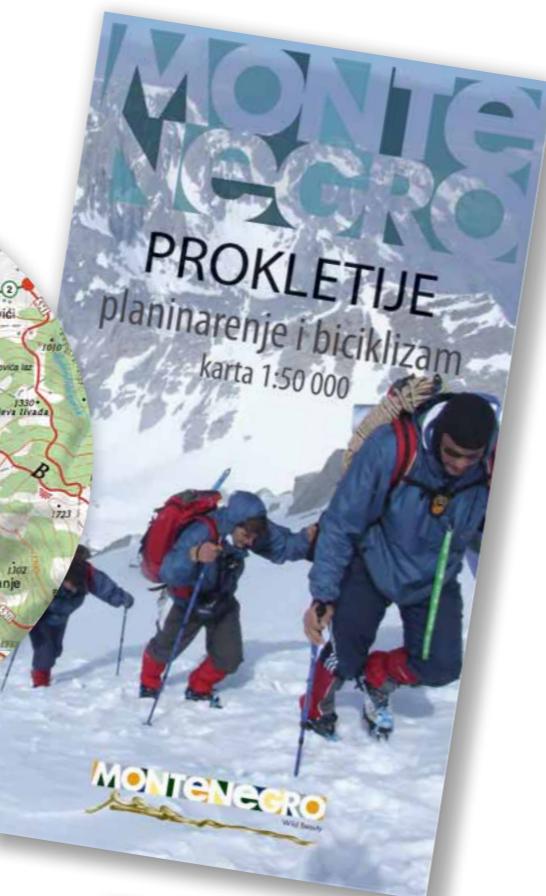
Skadarsko jezero 1:55.000 planinarsko-biciklistička karta sa ucrtanim 9 planinarskih i 7 biciklističkih staza, sa detaljnim karakteristikama i profilima ruta na poleđini (na srpskom i engleskom jeziku).

Izdavač: Kartografija Huber doo Beograd

Cena: 450,- RSD + dostava

Distributer: magazin „Moja planeta“
Karte možete naručiti na mail:
magazin@mojaplaneta.net

Potrebno je da nam pošaljete vaše ime, prezime, adresu, koju kartu želite i koju količinu naručujete.

Geoinformatika
Maps&Apps

MOJA PLANETA

BESPLATNI OUTDOOR MAGAZIN / 30. novembar 2015.

→ VOJVODANSKA TREKING LIGA

126 Randonneurs

„I've done it! 1.230 km for 78:07:06!” biciklista iz Srbije Ivan Puja je vozio sjajan brevet u Francuskoj „Paris - Brest - Paris 2015.”...

116 Velika završnica

Velikim finišem - trkama u Deliblatskoj peščari i na Fruškoj gori okončana je četvrta sezona Vojvođanske treking lige...

→ BICIKLIZAM

40 EXTREME SUMMIT TEAM ALPI 4.000+ Vinsent Piramide

VISOKOGORSTVO**14 Na svetoj planini**

Planinari PK „Balkan” i PSD „Kopaonik” posetili su mistični Iran i ispeli Damavand...

26 Alpe 2015. Ekspedicija banjalučkog PAK „Summit”, uspješno je okončana osvajanjem najvišeg vrha zapadne Evrope...

32 Moldoveanu

Planinari „Pobede”, organizovali su uspešan pohod na planini Zlatar...

55 Trka

preživljavanja Više od 160 učesnika „Telenor Trke preživljavanja” učestvovalo je u dvodnevnoj avanturi na planini Zlatar...

ASNS**62 Tehnički dani**

Alpinistički seminar „Tehnički dani 2015.” održan je od 13. do 15. novembra na Popovici na Fruškoj gori (Srbija)

KES „ARMADILLO”

70 Komarnica KES „Armadillo”, Komisija za alpinizam PSS i AO „Vukan” organizovali letnji alpinistički tabor...

76 Paklenica

Prava penjačka poslastica...

PLANINARENJE**86 Prokletije****94 Privlačnost nepoznatog****102 Trebević****108 Planinari na tromedi****112 Fruška gora**

Projekat „Promocija turističkih potencijala ruralnih krajeva Srbije kroz outdoor sportove“ sufinansiran je iz budžeta Republike Srbije - Ministarstva kulture i informisanja

Projekat „Afirmacija outdoor aktivnosti i lokaliteta u Vojvodini radi povećanja zainteresovanosti mladih za bavljenje sportovima u prirodi“ sufinansiran iz budžeta Autonomne pokrajine Vojvodine - Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje

БРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ФИЗИЧКУ КУЛТУРУ СТАРИ ДИФ • БЕОГРАД

Кардио теретана за студенте

**12 термина
1.200,00 дин.**

Пон.-пет. 10-15, викенд 7-21 часова. Тел: 011/2658-747

ЗДРАВСТВЕНО КОРЕКТИВНО ПЛИВАЊЕ

БРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ФИЗИЧКУ КУЛТУРУ СТАРИ ДИФ • БЕОГРАД

www.staridif.rs

Понедељак, среда и петак од 20 часова. Тел: 011/2658-747

МОЈА ПЛАНЕТА 57 • новембар-декембар 2015.
Besplatni outdoor magazin za aktivan живот • PDF издање

Osnivač i izdavač:

Studio za dizajn „Smart Art“

Adresa redakcije:

Narodnog fronta 65, 21000 Novi Sad

smartart

Glavni i odgovorni urednik:

Jovan Jarić (jovanjaric@mojaplaneta.net)

Art direktor:

Ivana Ubiparip

Prelom:

Studio za dizajn „Smart Art“

Fotografije:

Dreamstime, SXC, Studio za dizajn „Smart Art“

Advertisizing:

062/22-37-47

Izdanje je бесплатно и distribuiraju se у PDF формату, путем електронске поште. Стари бројеви се могу downloadовати из архива са интернет адресе:

www.mojaplaneta.net

CIP - Каталогизација у публикацији

Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

796.5

МОЈА ПЛАНЕТА [Електронски извод] : бесплатни outdoor магазин за активан живот / главни urednik Jovan Jarić. -

Online изд.- Електронски часопис. - 2010, бр. 1 - .

Месечно. - Доступно на <http://www.mojaplaneta.net>

ISSN 2217-3307

COBISS.SR-ID 255946503

Magazin upisan u Register javnih гласила Србије под регистарским бројем:
DE: 000002

Izdavač задржава сва права. Сви ауторски текстови, фотографије и остали садржаји објављени су уз одобрење аутора. Сви писани и foto материјали у власништву су Studija „Smart Art“ и аутора. Kopiranje, dalja distribucija tekstova (delimično ili u potpunosti) i fotografija u komercijalne svrhe забранјена је у свим медијима без писмене dozvole Studija „Smart Art“ и аутора. Текстови и фотографије се објављују искључиво без новчане накнаде. Redakcija i izdavač ne odgovaraju за sadržaj i istinitost reklamnih poruka i tekstova. Redakcija i izdavač ne odgovaraju за штампарске i nенамерне грешке. Redakcija nije obavezna da враћа i odgovara na primljene рукописе, фотографије и електронску пошту.

DOSTUPNO U DIGITALNOM FORMATU
www.novinarnica.net

SЛЕДЕЋИ БРОЈ МАГАЗИНА „МОЈА ПЛАНЕТА“ ИЗЛАЗИ У НОВЕМБРУ 2015.

EXTREME SUMMIT TEAM

TOMICA-PLANINOM.COM

SAVREMENI SPORT.COM

Adresar
planinarskih
domova
iz celog региона
na jednom mestu

Putovanja,
planinarenja,
навје акција,
купи-продай,
извештаји са акција...

Старе бројеве магазина „Moja planeta“ можете
skinuti са интернет адресе:

www.mojaplaneta.net

на linku ARHIVA

KINA

UKRATKO O...

Ukoliko imate priliku da posetite Kinu, zaboravite na bedekere! Prirodna lepota ove ogromne zemlje još uvek je skrivena od oka turista. Evo nekoliko predloga iz prve ruke od „našeg Kineza“ Miloša Taškovića.

1. Mount Tai (Taishan)

**Provincija Shandong,
grad Tai'an.**

Predstavlja jednu od pet svetih kineskih planina koje su geografski raspoređene prema stranama sveta, tako da je ovo „Istočna velika planina“ (po mnogima, i najznačajnija u Kini), najviši vrh je 1.545 metara visok (Jade Emperor peak).

2. Mount Song (Songshan)

**Provincija Henan,
grad Luoyang.**

Još jedna sveta planina, podrazumevana kao „Centralna velika planina“. Pored nje se nalazi nadaleko čuveni budistički Shaolin hram borilačkih veština. Najviši vrh je visok 1.512 metara (Liantian peak).

Mapa kineskih administrativnih regija (provincije). Plavim pinom je obeležena pozicija Hong Konga.

3. Mount Sanqing (Sanqingshan)

**Provincija Jiangxi,
grad Shangrao.**

Među najlepšim planinama u Kini zbog svojih predivno izvajanih stena, ujedno i Geopark prirode. Poznata je i kao bitna planina za taoističku religiju. Visina je takođe impozantna, najviši vrh je 1.819 metara visok (Yujing peak).

Miloš Tašković u akciji

4. Mount Huang (Huangshan)

**Provincija Anhui,
grad Huangshan.**

Planina je nadaleko poznata po svojoj Huangshan vrsti bora koja raste iz stena, magli koja šeta vrhovima planine 200 dana u godini, kao i svakodnevnoj armiji turista. Najviši vrh je visok 1.864 metara (Lotus peak).

5. Mount Daluo (Daluoshan)

**Provincija Zhejiang,
grad Wenzhou.**

Daluoshan je poznat u lokalnim razmerama. Ono što će vas ostaviti bez daha su brojna veštačka jezera tirkizno plave boje, glatke i prelepne stene, kao i pogled koji seže daleko kada je vreme bistro. Najviši vrh je skromne visine, 700 metara (Daluo peak).

6. Mount Yandang (Yandangshan)

Provincija Zhejiang,
grad Wenzhou.

Svrstava se u top 10 planina Kine po prirodnim lepotama, zbog čega je i dobio priznanje svetskog Geoparka prirode. Obiluje okomitim stenama, budističkim manastirima, vodopadima... Najviši vrh je 1.056 metara visok (Bai Gang Jian peak).

7. Mount Heng (Hengshan)

Provincija Shanxi,
grad Hunyuan.

Treća od pet kineskih svetih planina, poznata kao „Severna velika planina“, dugo godina tokom kineske istorije nije bila na teritoriji pod vlašću kineskih careva. Sa svojim liticama i brojnim taoističkim manastirima predstavlja jako atraktivnu planinu za posetu. Najviši vrh je 2.017 metara visok (Tianfeng peak).

8. Mount Lantau (Lantaushan)

Hong Kong SAR,
ostrvo Lantau.

Jedna od najlepših stvari koje možete raditi u Hong Kongu je penjanje na brojne planine raštrkane po ostrvima. Lantau ostrvo je najlepše, na njemu se nalazi čuveni Lantau trail, koji prolazi preko dva najlepša vrha, Phoenix peak 934 metara, najviši na ostrvu, kao i preko Sunset peak 869 metara, drugi po visini.

9. Mount Xianhua (Xianhuashan)

Provincija Zhejiang,
grad Yiwu.

Oštре litice koje vire iz bambusove šume čine ovu planinu primamljivom na lokalnom nivou. Najviši vrh je skromne visine - 728 metara (Lassie peak).

10. Mount Siming (Simingshan)

Provincija Zhejiang,
grad Ningbo.

Veliki planinski lanac koji se pruža u centralnom delu provincije je takođe poznat na lokalnom nivou po svojim jezerima kristalne boje, bambusovom šumom, turističkim resortima, planinarskim stazama i selima. Najviši vrh je 1.018 metara (Jinzhong peak).

11. Mount Wutai (Wutaishan)

Provincija Shanxi,
grad Wutai.

Pripada grupi od četiri najsvetije budističke planine u zemlji. Ono što privlači veliki broj turista je skoro neokrnjena priroda u harmoniji sa 53 budistička hrama, na pet platoa (Planina pet platoa je značenje) i u dve doline. Najviši vrh je prilično visok, 3.061 metar (North peak).

out
door
shop

bauer®
Dolomiti

Beograd, Višegradska 6, lok 9
Za više informacija pozovite: 011/ 361 3 604
www.outdoor-shop.rs

Na svetoj planini
DAMAVAND

Planinari iz beogradskih društava **PK „Balkan”** i
PSD „Kopaonik” posetili su mistični **Iran** i ispeli
Damavand (5.671 mnv)...

Damavand je ugašeni strato-vulkan na masivu Alborz i sa svojom visinom od (5.671 mnv) predstavlja najviši vrh Irana i najviši vulkan u Aziji. Nalazi se južno od Kaspijskog jezera i stotinak kilometara severno od Teherana. Može se reći da je Damavand, na neki način, Sveti planina Iranaca, ono što je za Grke Olimp. Nije tehnički zahtevan, ali lepa visina i prisustvo opasnih sumpornih isparjenja na vrhu traže ozbiljne pripreme i jako dobru planinarsku kondiciju. Tako da Damavand predstavlja izazov i obavezan korak u planinarskoj karijeri svakog planinara koji stremi velikim visinama.

Pripreme za ekspediciju započeli smo još tokom zime. Trudili smo se da troškovi budu što niži, te smo se odlučili za put kombijem do Istanbula, a zatim da letimo do Teherana. Zbog prevoza kombijem grupu smo ograničili na devet učesnika iz PK „Balkan“ i PSD „Kopaonik“. Svi se odavno znamo, družimo se, i išli smo na više ekspedicija zajedno. Planinari veoma iskusni, u odličnoj kondiciji i dogovor oko organizacije Damavanda odvijao se u otprilike četiri

rečenice: „Hoćeš na Damavand?“... „Kada?“... „U avgstu?“... „Može!“ Ono što je oduzelo vreme u organizaciji celog puta jeste komunikacija i kontakt sa Irancima. Ako rezervišem spašavanje u planinarskom domu negde u Evropi, odgovor na mejl koji šaljem dobijem za dan - dva... Ovde sam na odgovore čekao nedeljama ili mi nisu ni odgovarali. Jedan lokalni vodič mi je odgovorio na mejl nakon dva meseca i pravdao se da je bio „malo u gužvi“. Neki drugi svet, drugi običaji i drugačiji ritam života. Pritom, Iran je još bio pod sankcijama, nepoverljiv prema svetu, tako da je proces pribavljanja garantnog i pozivnog pisma, zakazivanja razgovora i dobijanja vize u ambasadi bio mali poduhvat. Zahvaljujući našem prijatelju Ircu iz Novog Sada, uspeli smo da sve to završimo za oko dva meseca, inače bi potrajalo ko zna koliko...

Iz Beograda smo krenuli popodne drugog avgusta. Sezona godišnjih odmora, reke vozila na putevima. Hiljadu kilometara do Istanbula prelazimo tokom noći. U Istanbul stižemo u rano prepodne. Iako sam u ovom gradu bio nekoliko puta, uvek

me nekako pogodi nisko, ispod pleksusa, iznenadi, ponovo opčini, uvuče u svoj vrtlog... Petnaest miliona duša, dah Evrope i Azije na jednom mestu, gungula, duh prošlih slavnih vremena Vizantije i Otomanskog carstva, Bosfor, romani Orhana Pamuka... Imali smo ceo dan do večernjeg leta, te smo obišli Sultanahmet, Aja Sofiju, Plavu džamiju, Kapali čaršiju, Galatu... Bio je to vatromet boja, mirisa i ljudi...

Uveče prelazimo na azijsku stranu odakle letimo za Iran. Noćni let do Doha u Kataru, prelazak na drugi let za Teheran. Doha blista kao dragulj u noći - oblakoderi, jahte u luci, Menhetn u pustinji... U svitanje stižemo u Teheran. Prvi utisak: nema puno putnika, pomalo oronuo aerodrom... Prijatan osmeh policajca na pasoškoj kontroli, poklanja mi cvet... Hm, kako ovo tumačiti? Nešto nisam video da je damama iz naše grupe dao cvet, hm... A onda, nakon pasoške kontrole - šok. Nedostaju transportne vreće, rančevi i oprema za troje članova tima. Smrklo mi se u sekundi. Raspoložen za naredne dane je takav da nemamo vremena da čekamo stvari, a ne znam gde bi ovde kupili opremu

koja nedostaje. Na sreću, nalazimo predstavnika „Qatar agencije“ koji pronalazi da je prtljac ostao u Dohi i da će ga poslati sledećim letom za šest sati. Malo nam remeti planove, ali nije strašno. Menjam novac, za par desetina dolara dobijamo milione iranskih riala. Svi smo milioneri bar za kratko, ali ne snalazimo se baš najbolje sa tolikim nulama. Širimo podloške na aerodromu, smeštamo se po podovima i vreme prekraćujemo dremkom. Konačno, u popodnevnim satima oprema stiže, na našu veliku radost, i avantura može da počne.

Put do podnožja Damavanda traje oko četiri sata, jer se treba probiti kroz nepreglednu masu vozila ka izlazu iz grada. Imao sam prilike na putovanjima po svetu svašta da vidim, ali vožnja po Teheranu je nešto najluđe što sam ikada video. Mislio sam da ne može biti gore od Kaira i Istambula, ali može. Bukvalno milioni automobila, kombija i motora kreću se bez ikakvog reda i pravila. Mahnita vožnja, preticanje, sirene, automobili koji voze u našoj traci u suprotnom smeru, motori koji luduju po trotoar-

reči engleskog, odlično se snalazi. Istovremeno pali cigare, priča na dva mobilna telefona i pokušava da nas zabavi sa najnovijim iranskim hitovima koji urlaju sa radio stanice. Šta se dešava na putu ispred nas, ne smem ni da gledam... Konačno, u kasno popodne Damavand nekako iznenada iskršava pred očima. Veliki, stamen, moćan...

Plavoljubičast u daljini, sa snežnom kapom na vrhu, uliva poštovanje. Ono o čemu smo maštali prethodnih meseci, sada se materijalizovalo pred našim očima. San ili java...

Stižemo u seoce Reine na visini od 2.000 m. Par prašnjavih ulica, džamija, nekoliko prodavnica - i to je otprilike sve. Smeštamo se u kuću našeg domaćina Laridžanija. Prizemlje kuće uredio je za planinare koji se ovde odmaraju pre početka uspona na planinu. Kuća u persijskom stilu, jedna velika prostorija, kreveta nema, pod prekriven tepisima. Po zidu brojne fotografije planina, zastavice pripadnika raznih nacija koje su ovde

boravili, pa nalazimo i našu. Veoma jednostavno i skromno, a opet nekako prijatno i toplo. Prepakivanje stvari, večera, razmeštamo vreće po podu i tonemo u san...

Jutro osviće prohладno i tmurno. Oblaci se valjaju kroz dolinu i obavljaju okolne vrhove. Tovarimo opremu na terensko vozilo. Spolja neugledno vozilo iranske prozvodnje krilo je zver ispod haube, jer je bez po muke iznelo nas i opremu na 3.000 metara. Put makadamski, kamenit, „dekorsan“ rupama... Trudili smo se iz sve snage da ne ispadnemo iz otvorenog vozila koje se propinjalo i poskakivalo savlađujući serpentine. Konačno,

nakon sat vremena vožnje stiže se do Gosfand Saru na 3.040 metara. To je i poslednja stanica dokle se može stići vozilom. Nadalje, nose nas naše drage noge. A i vreme je bilo, svi smo željni pešačenja. Za uspon smo odabrali južnu stranu, kojom ide najveći broj planinara.

Na Gosfand Saru nalazi se lepa mala džamija, čija zlatasta kupola blista na jutarnjem Suncu. Tu su i vlasnici mazgi, koji onima koji to žele, opremu prenose do planinarskog doma. Neizbežno orijentalno cenjanje. Nisam nameravao da plaćam trideset dolara, koliko sam čuo da je cena po rancu. Ali, valjda zahvaljujući prisus-

tvu našeg iranskog domaćina, nude nam cenu od deset dolara po rancu. I više nego pristojna ponuda. Prihvatamo bez razmišljanja i samo sa malim rančevima nastavljamo ka domu. Krajobraz pomalo sumoran: kamenje, kržljavo rastinje, prašina, fantazmagorijski oblici vulkanskih stena... Kako dobijamo na visini, tako se otvara pogled na venac planina sa vrhovima preko 4.000 metara. Oblaci se dižu. Put ka domu ima konstantan uspon. Nema markacije, ali je nemoguće zalutati. Bez velikih rančeva dobro napredujemo iako ne žurimo. Imamo vremena i treba se postepeno aklimatizovati. Za oko četiri sata hoda

stižemo do doma „Bargah sevom“, smeštenog na 4.200 mnv. Naravno, kao i sve drugo u Iranu, nije bilo moguće unapred rezervisati spavanje u domu. Dom funkcioniše po principu „ko pre devojci“. Iako ima stotinak mesta, ovde svraća puno planinara, te nismo znali da li će biti mesta za nas, tako da smo poneli i šatore. Ipak smo stigli pre drugih grupa, te dobijamo devet mesta za spavanje na najvišem delu doma, ispod krova. Trenutno radosni zbog toga, ali će se kasnije spavanje u domu pokazati kao pravi pakao. U domu masa sveta. Uz ekipu iz Španije, mislim da smo jedini stranci. Privlačimo pažnju. Mnogi

Iranci prilaze da se upoznaju sa nama, fotografišu, podele svoju hrana... Slušao sam mnogo o gostoljubivoći Iranaca, ali ono što smo doživeli narednih deset dana prevazišlo je sva očekivanja. Takvu iskrenu srdačnost, želju da se ugosti stranac i svoja zemљa predstavi na najlepši mogući način, nikada nigde nisam video.

Popodne provodimo u odmaranju i pripremanju hrane. Pristižu novi planinari, dom se puni. Napolju oblaci, promiče sneg. Noć prolazi pakleno. Poređani kao sardine, jako loše spavamo. U potkovljvu uopšte nema vazduha. Postoji samo nekakav mali prozor, koji na naše uporno

moljenje da ostane otvoren, Španci stalno zatvaraju, jer im je hladno. Plitko dišem i ne mogu da zaspim. Čas mi je vruće, čas hladno. Bunilo! Ujutro se svi budimo otečeni i izmučeni - niko nije dobro spavao. Nisam ovo očekivao. Spremamo se i krećemo na aklimatizaciju. Čim smo izašli iz doma na vazduh, odmah mi je bolje.

Hodamo lagano, dan je pred nama i ne treba žuriti. Za dva sata stižemo na 4.900 mnv i ostajemo nekoliko sati na dostignutoj visini. Prebacili smo visinu Mon Blana. Svi se osećamo odlično, kao da se nalazimo znatno niže. Iznad nas, na oko 5.200 m blista zaleđeni vodopad. Proći ćemo sutra tuda. Probija se popodnevno Sunce i sve dobija druge boje. Uživamo u toploći.

Spuštamo se ka domu, a ispred doma - neverica. Dok smo bili na usponu, u dom je došla reka ljudi. Juče kad smo stigli, oko doma bilo je postavljeno nekoliko šatora. Sad ih ima desetine, možda i stotine, šareni se na sve strane. Sve liči na bazni kamp Everest. Očima svojim ne verujem. Kasnije saznajem da su neradni dani i neki praznik u Iranu, te je masa planinara pohrlila na planinu. Čuo sam da Iran sa svojih osamdeset miliona ljudi, ima četiri miliona ljudi koji planinare. Fascinantno! Iranski vodiči mi kažu da ovoliku gužvu na Damavandu nisu videli deset godina. Ispred toaleta red od tridesetak ljudi. U domu - apokalipsa. Gužva kao na železničkoj stanici u Indiji, tiskanje ljudi... Mnogi kuvaju, isparenja iz kuhića, vruće, zagušljivo, mučno...

Prognoza za sutrašnji uspon je dobra. Planirali smo da ne žurimo, već da pustimo da se malo raščisti gužva, a mi da krenemo tek oko pola šest. Još jedna noć u agoniji i gotovo da nismo ni spvali. U toku noći ustajem, silazim dole i izlazim van doma do toaleta. Ljudi spavaju po podovima. Koliko god se trudio, nemoguće je nekog ne zgaziti. Nema mesta ni po podovima, već planinari sede po stepenicama, leđima naslonjeni uz zid i čekaju da svane. Više liči na neki zbeg, nego na planinarski dom. Napolju hiljade zvezda, blistaju na nebu. Vidi se i daleki odsjaj Teherana. Žudno udijem vazduh. Vraćam se u vreću i jedva čekam zoru, nisam se nimalo odmorio. Žalim što nisam

spavao u šatoru. Sad i da hoću, ne znam da li bih našao mesta da ga postavim.

Prve ekipe kreću oko tri sata. Buka, čeone lampe, šuškanje, dovikivanje. Što smo spaval - spaval smo. Čujem kako napolju zavija vetar, valjda će stati dok mi krenemo. Sviće. Spremamo se i mi za uspon. Neobično mi je što na završni uspon krećem ovako kasno. Na Mon Blanu sam kretao u dva sata iza ponoći, na Elbrusu u ponoć. Osvanuo je vedar i hladan dan, a vetar nesmanjeno brije. Prolazimo putem koji nam je poznat od juče. Sunce je tu negde, iza prevoja, čekam da izađe i ugreje nas. Zbog vetra koji ne prestaje, subjektivo je dosta hladnije. Navlačim i drugi par rukavica, prsti su mi se zaledili... Iznad 5.000 m pravimo češće pauze. Teren postaje eksponiraniji, ali i je dalje bez snega i leda. Hodamo ujednačeno i dobro dobijamo na visini. Na oko 5.400 metara počinju sumporna isparenja. Zamišljajući Damavand, mislio sam da se samo pomalo oseća neprijatan miris i ništa više od toga. Međutim, sumpor bukvalno kulja iz zemlje, kao iz dimnjaka. Okolne stene su potpuno žute. Nestvaran pejaž, kao sa druge planete. Navlačimo maske, ali je i pored toga teško i neprijatno za disanje. Vazduh je razređen, a sumpor dodatno otežava disanje i hod. Tek ovde nailazimo na sneg. Vetar staje.

Konačno, nakon šest sati hoda izlazimo na vrh. Radosni zagrljaji i čestitanja. Fotografišemo se

sa zastavama klubova, grupno, pojedinačno. Na vrhu gužva kao u diskoteci i stalno pristižu novi planinari. Vrh je prekriven snegom i prilično prostran, samo grotlo vulkana ima prečnik od tridesetak metara. Dan je vedar, pa je pogled sa vrha sjajan - vidi se nadaleko. Malo oblaka ispod nas. Trudim se da ugledam Kaspijsko jezero, ali ga ne uočavam. Osećam se dosta odmorno, obzirom na visinu, i imam osećaj da bi mogao još dosta da se penjem. Na vrhu se zadržavamo nešto više od pola sata, dok smo se islikali iz svih mogućih uglova. Počinjemo da se spuštamo prvo brže, dok nismo izašli iz zone sumpora, a kasnije lagano.

Ponovo smo u domu nakon nekih jedanaest sati hoda. Čini mi se da se gužva nije nimalo smanjila. Tek sada počinje da me stiže umor. Razmišljam o još jednoj besanoj noći u domu i ne ulazi mi se unutra. Dvojica iz naše ekipe odlučuju da pokušaju negde na postave šator, jer ne žele da spavaju u domu. Oni su se jedino i naspavali te noći, a mi ostali provodimo još jednu noć dišući na škrge, kao u podmornici. Budimo se oko pet, pakujemo rančeve i oko devet sati smo već u podnožju planine. Kiseonika ima u izobilju. Oprštamo se od ove divne planine i zahvaljujemo joj što nas je tako prijateljski pustila na vrh.

U Teheran stižemo u ranim popodnevним satima. Obišli smo Azadi kulu, monumentalnu građevinu od belog mermera, podignutu 1971. godine u čast 2.500

godina persijskog carstva. Izgrađena u sasanidskom stilu, pleni svojom elegancijom, a opet odiše snagom. Popeli smo se na Milad toranj visine 435 metara (po visini šesti u svetu). Sa ovog vidikovca pruža se nezaboravan pogled na panoramu grada. Posetili smo ga u najbolje vreme, kad je Sunce zalazilo a polako se palila bezbrojna svetla grada. Naredna dva dana imali smo prilike da obiđemo čuveni teheranski bazar, Golestan palatu, rezidenciju Reze Pahlavija, Etnološki muzej... I pored svih tih „čudesa“, najupečatljiviji su ipak ljudi. Nigde na svetu nisam doživeo da me svako malo neko zaustavi na ulici, pita odakle sam, želi da razgovara i da se fotografije sa nama i da nas na kraju pozove svojoj kući na ručak. Ili da nekog priupitam kako da negde stignem, a ljubazni Iranac zaustavi taksi, odveze se samnom i na kraju se raspravljam jer on želi da mi naplati vožnju. Čuo sam za ovakve priče, ali sam se sada sam u to uverio. Ovakovo gostoprимstvo je teško zamisliti u današnjem modernom svetu.

Pitam se jesu li nekada ovakvi bili i naši stari, koji bi ugostili nepoznatog putnika namernika? Osećamo se potpuno sigurno šetajući gradom. Iako je nošenje marama obavezno za žene, većina žena ih tek nehajno nosi na glavi, puštajući da kosa proviruje ispod marame. Mnoge devojke nose zavoje na nosu, jer su se podvrgnule plastičnoj hirurgiji koja je jako popularna. Mnogi parovi se drže za ruke. Iako postoje šerijatski zakoni u ovoj

Islamskoj Republici, vidim da mnogi ne mare preterano za to. To nam čak i mnogi Iranci otvoreno kažu. Alkohol, koji je zabranjen, toči se krišom na sve strane...

Poslasticu ostavljamo za kraj. Putujemo 400 km južnije ka Isfahanu. Isfahan je grad star preko dva i po milenijuma i bio je jedno vreme prestonica Persije. Govorilo se da ko je video Isfahan - video je pola sveta. Prepun bazara, trgovina, fantastičnih palata, mirisnih vrtova, fontana, prastarih džamija, čuvenih mostova, učinio je da se osetimo kao da se nalazimo u „hiljadu i jednoj noći“. Teško je naći reči za prefinjenost i eleganciju ovog carskog grada. Glavni dragulj u kruni persijskih gradova. Dva dana smo tumarali Isfahanom, od rane

zore do kasne večeri, upijajući boje, mirise i zvukove, sve dok se ne bi utrulih nogu sručili u krevete.

I tako, sve što ima svoj početak, ima i kraj. Nakon danaest dana, nađosmo se ponovo u Beogradu. Putovanje preobilno svakojakim sadržajima, za svaku preporuku. Dok pišem ove redove, sankcije se ukidaju Iranu, sklapaju se ugovori vredni desetine milijarde dolara. U Iran treba otići što pre i upoznati taj fenomenalni, ponosni narod. Nadam se da globalizacija koja i tamo stiže, neće promeniti sliku koju sam odatile poneo. Ne znam da li će ponovo vraćati na Damavand, ali u Iran svakako hoću, da obiđem ostale prastare gradove, Jazd, Shiraz, Persepolis...

VUKI VOJIN TUBIĆ, PK „BALKAN“

Ekspedicija „Alpe 2015“ MON BLAN & GRAN PARADIZO

Ekspedicija organizaciji banjalučkog PAK „Summit“, uspješno je okončana osvajanjem najvišeg vrha zapadne Europe...

Ekspedicija „Alpe 2015“, u organizaciji banjalučkog Planinarsko alpinističkog kluba „Summit“, uspješno je okončana osvajanjem najvišeg vrha zapadne Europe - Mon Blan, 4.810 m. Devetočlani tim su sačinjavali članovi kluba PAK „Summit“: Mira Kojić, Nada Mitrović, Milica Bogdanović i Đorđe Sandalj, kao i Draško Zgodić, član Planinarskog društva „Klekovača“ iz Prijedora, Igor Milošev, član Planinarsko sportskog društva „Patrija“ iz Gradiške i Ivo Lubina, Davor Ilić i Stjepan Majić, članovi Društva prijatelja prirode „Lipa“ iz Odžaka.

Planinarska priča počinje dolaskom u turistički kamp u mjestu Pont Valsavarenche podno najvišeg vrha Italije, Gran Paradizo, na visini od 1.900 m. Cilj je bio da se popne vrh i izvrši aklimatizacija na 4.061 m, koja je bila neophodna za nastavak ekspedicije. Za kratko vrijeme smo se prepakovali, uzeli neophodne stvari i krenuli

kroz Nacionalni park prema domu „Vittorio Emanuele II“. Ugodna atmosfera doma na 2.732 m, prohladna voda ledničkog jezera i sunce čine boravak i odmor veoma okrepljujućim. Uspon na vrh započeli smo u tri sata iza ponoći zbog očekivane velike količine snijega i leda čije bi topljenje uslijed visokih temperatura tih dana moglo dovesti do neželjenog propadanja u pukotine i vodenih bujica u povratku. Kao prva grupa koja je krenula u toploj noći imali smo priliku da pratimo priključivanje ostalih planinara koji su sa svojim čeonim lampama pravili svjetleću, vjugavu kolonu...

Prvi dio staze nas je vodio preko stjenovitog terena zbog čega smo bili vrlo oprezni. Nakon toga, nekoliko većih, glatkih stijena i već smo bili na snijegu. Radi sigurnosti grupa se podijelila u dvije alpinističke naveze i uspon je nastavljen ka vrhu i prvi zracima zore. Nakon ukupno 5,5 sati hoda po veoma strmom terenu, glečeru i prelaska tehnički zahtjevnog dijela stijene pred samim krajem, vrh Gran Paradizo, 4.061 m, je osvojen. Silazak je jednako dobro prošao uz male neugodnosti promjene pritiska i žuljeve pojedinih članova. Kod doma smo se kratko zadržali, ručali, pokupili ostatak opreme i krenuli nazad u kamp. Noć je povratila izgubljenu energiju, a

jutarnja gimnastika i sumiranje utisaka uz osmijeh olakšanja čini su posljednje trenutke provedene u Aosta dolini.

Nakon uspješno obavljene aklimatizacije, sljedeća stanica bio nam je kamp u Šamoniju (Francuska), gdje smo se dva dana odmarali i obilazili jedno od najposjećenijih stjecište turista i velikih ljubitelja planine i adrenalinskih sportova. Veće uoči polaska slijedi novo prepakivanje, mala nervozna i veliko pitanje: da li će nas ta veličanstvena planina koju svaki dan iz kampa gledamo sa strepnjom i žudnjom prihvati.

Ujutro, žičarom Bellevue iz mesta Les Houches dolazimo do zupčastog voza koji nas prevozi do stанице Nid d'Aigle na 2.380 m. Nakon kraće, interesante vožnje silazimo sa voza i krećemo prema prvom domu - Tete Rousse na 3.187 m. Sivilo kamenitog i prašnjavog

predjela djeluje pomalo nestvarno, kao da pohodimo neku drugu planetu. Nakon tri sata hodanja dolazimo do doma, smještamo se, odmaramo u sobama, a zatim jedno po jedno izlazimo ispred da uhvatimo svoje mjesto na osunčanim klupama.

Sutradan ujutro, oko osam sati, krećemo ka drugom

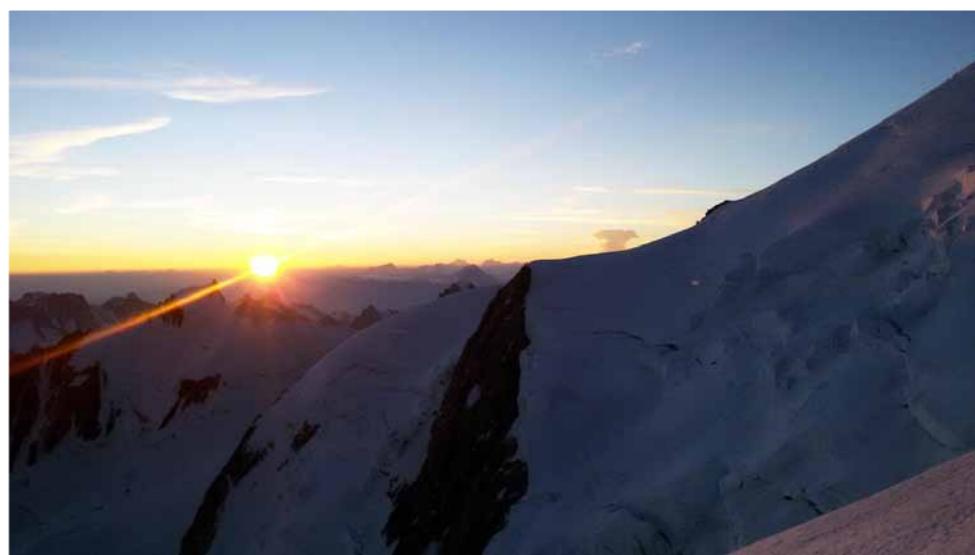
domu, du Gouter (3.835 m). Put vodi preko glečera i velikog kuloara poznatijeg kao „kuloar smrti”, koji pažljivo prelazimo jedno po jedno, dok sa obe strane ostali prate i upozoravaju u slučaju odrona kamenja. Nastavljamo penjanje po stijenama koje je otežano zbog nagiba i tereta na leđima. Rani izlazak na dom daje nam dovoljno vremena da se odmorimo i dogovorimo za polazak, zakazan u jedan sat iza ponoći. Dom je izgrađen na veoma atraktivnom mjestu, na samoj ivici stijene, sa pogledom koji poziva na uživanje i sanjarenje o neosvojenim vrhovima. Promet u sobi, umor i uzbudjenje utiču na kvalitet i dužinu sna, što se istog trena zaboravlja kada u ponoć grupa počinje sa pripremama i stavljanjem opreme.

Krećemo među prvim navezama u društvu planinara iz Srbije u veoma hladnim uslovima i pod jakim naletima vjetra. U nekim trenucima prinuđeni smo da stanemo i da sačekamo da se smiri. Snijeg koji vjetar podiže poput iglica unosi se u lice. Nakon tri sata hoda dolazimo do skloništa Vallot. U skloništu oblačimo preostali sloj odjeće i okrepljujemo se uz čaj i čokoladice. U samo svitanje nastavljamo svoj put preko najtežeg dijela staze koji vodi grebenom Grand Bosse i Petite Bosse. Zbog velikog nagiba i provalje sa obe strane mimoilaženje sa planinarima koji dolaze iz suprotnog pravca zahtijeva dodatan napor i koncentraciju. Visina i umor otežavaju svaki korak, duboko se diše, voda ledi u mjehu, a prve zrake sunca nagovještavaju blizinu vrha i ispunjenje sna.

Nakon ukupno šest sati izlazimo na vrh Mon Blan (4.810 m). Nevjerica, suze i smijeh najbolje opisuju te prve trenutke. Poslije čestitanja, slikanja i kraćeg zadržavanja, silazimo nazad do doma gdje provodimo još jednu noć.

Sutradan nas čeka prelazak preko veoma aktivnog kuloara zbog višednevnih visokih temperatura čija se buka smjenjivala sa bukom lavina koje su potresale planinu sa druge strane. Pažljivo tempiranje i brz prelazak uspješno je izveo grupu iz kuloara. Dan nakon našeg silaska dom du Gouter je zatvoren i obustavljene su sve aktivnosti penjanja. Mnogi alpinisti su ove sezone ostali uskraćeni za uspon na ovaj alpski masiv. Zadovoljni i srećni, uz pjesmu spustili smo se do kampa u Šamoniju, i sutradan krenuli kući.

MILICA BOGDANOVIĆ

out door shop

AustriAlpin
G-Light

Pinguin
walker 50 l

AustriAlpin
Trekking concept

Milo
batura

Višegradska 6, lok 9
Za više informacija
pozovite:
011/ 361 3 604
www.outdoor-shop.rs

KARPATI Moldoveanu

Planinari „Pobede”, „Konjuha” i ostalih planinarskih društava koji su učestvovali u pohodu na najviši vrh Rumunije...

Urumunskim Karpatima i Fagaraškom planinskom masivu nalazi se najviši vrh Rumunije Moldoveanu visok (2.544 m). Upravo je to bio cilj planinara „Pobede”, „Konjuha” i ostalih planinarskih društava koji su učestvovali u pohodu (30. 10. - 2. 11.).

Znali smo da nas očekuju veliki

napori, puno kilometara i velike višinske razlike. Iskoristili smo, možda poslednje jesenje lepe dane za ovu planinarsku akciju.

Krenuli smo u petak uveče ka Karpatima i stigli u svitanje na čuvene Fagaraške serpentine. Iz minibusa ih nismo ni primećivali sve dok nismo krenuli na uspon i pogledali

unazad. Minibus se zaustavio na jezeru Balea, kraj istoimenog planinarskog doma (2.034 m). Sunce polako izviruje iz planine. Ako se po jutru poznaje dan - očekivalo nas je prelep vreme, upravo kako je bila i najavljenno. Nakon prepakivanja krećemo serpentinama ka prevoju Capra (2.315 m) gde nas konačno

ogreja sunce. Pogled predivan na masiv Karpata. Ne znaš gde da gledaš: da li na jezera ili u vrhove.

Na prevoju sačekasmo zaostale planinare. Videlo se na startu da su pojedincima ovi napori možda preveliki izazov. Sa prevoja Capri se spustamo do istoimenog jezera, ponovo se penjemo na greben

i ulazimo na poveću dolinu. Pri silasku zaobilazimo zaledene delove staze i srećom po izohipsi dolazimo do prevoja Arpasului (2.175 m).

Odmaramo na prevoji i razmišljemo kojim putem dalje. Crvena markacija vodi zaobilazno grebenom sa manjim promenama visine ili plavom markacijom kraćim

FOTO: JOVAN JARIĆ

putem sa većim promenama visine. Odlučimo da nastavimo plavom markacijom ka planinarskom domu Podragu. Plava staza dva puta vodi u dolinu i dva puta nas penje na greben.

Za nešto više od šest sati stigemo u hladan planinarski dom na obali jezera Podragu (2.136 m). Za danas je dosta pešačenja posle neprospavane noći. Znali smo da se

dom ne greje ali nismo znali da će, po zalasku sunca, baš toliko da bude hladno. Da ne beše vrućeg čaja - ko zna kako bi se proveli.

Sutradan, naspavani, jedva smo dočekali buđenje. Po mraku se pripremamo za završni uspon. Zagrejasmo se jutarnjim čajem i krenusmo na uspon na najviši vrh Rumunije. Za pola sata izlazimo na prevoj Podragulji (2.307 m) koji je

obasjan jutarnjim suncem. Zaslepljuju nas dugi sunčani „farovi“ pa jedva stazu naslućujemo. Sa veoma malim visinskim razlikama, skoro po izohipsi, stižemo u podnože najvišeg vrha Rumunije.

Nakon kraće pauze započinjemo završni uspon na predvrh Vistea mare (2.527 m). Laganim konstantnim hodom izlazimo na predvrh i sačekujemo ostatak grupe. Dvoje

planinara zaostaju više od planiranog, pa je ovaj predvrh njima i glavni cilj. Uskim grebenom, koji je delimično osiguran sajlama, izlazimo na Moldoveanu.

Radost učesnika je beskrajna, a vreme kako se samo može poželeti. Nakon fotografisanja i osveženja na vrhu istom stazom se ubrzano vraćamo u planinarski dom Podragu.

Ponovo su nam teški rančevi na leđima. Nakon pozdravljanja sa ljubaznim domaćinima, užurbano se spuštamo u dolinu. Usput se kratko zadržavamo u planinarski dom Turnuri (1.520 m). Staza, markirana trouglastim znacima, vodi niz potok Arpašul sa povremenim usponima sve do makadamskog puta i napuštenog doma gde nas je čekao mini bus. Današnji dan smo započeli

i završili po mraku prepešaćivši 31 km. Usput smo se počastili i nazdravili za današnji uspon u jednom pristojnom hotelu. Krenuli smo nazad ka Srbiji i utonuli u san sve do Beograda. Da ne beše granice, verovatno bismo se probudili kod Crkve sv. Save, odakle smo i krenuli na jednu predivnu planinarsku akciju.

TEKST: VLADISLAV MATKOVIĆ,
VOĐA PUTE

ALPI 4.000+

Vinsent Piramide

Uspešno smo zatvorili sezonu uspona u Alpima i iza nas je nezaboravan vikend sa novim iskustvima

Kada spomenete Alpe tokom leta, uglavnom ljudi prvo pomisle na Mont Blanc (4.807 m), Monte Rosa (4.634 m) ili Grand Paradiso (4.061 m). Retko se penju drugi atraktivni vrhovi a još ređe vodiči vode ljude na manje poznate vrhove u Alpima. Zbog toga smo mi krenuli put severne Italije sa idejom da popnemo vrhove Vinsent Piramide (4.215 m), Balmenhorn (4.167 m) i Corno nero (4.322 m). Možda prevelik zalogaj za produženi vikend ali krenuli smo u planinu da uživamo, pa ako se otvori nebo a mi budemo imali dovoljno snage, možda i popnemo sva tri vrha.

Put nas je vodio preko Milana, pa onda desno za Alagna Valsesia - ski centra u podnožju Alpa. Krenuli smo sa tri automobila tako da smo pričično brzo stigli do odredišta. Posle vrelih noći u Beogradu, prijalo mi je da uveče prošetam oko ho-

tela u koji smo bili smešteni. Hladan i čist vazduh koji miriše na sneg odmah probudi hiljade uspomena sa raznih ekspedicija. Ostatak ekipa je otišao na večeru u obližnji restoran, dok sam se ja po povratku u hotel raspitivao za vremensku prognozu u naredna tri dana. Nije izgledalo loše, prvi i drugi dan sigurno imamo dobro vreme ali za treći postoji šansa da padne dosta snega. Ono što ne zavisi od nas, ne treba ni da nas brine. Prilagođavaćemo se uslovima kakvi god oni bili u planini.

Sledećeg dana smo ustali rano i posle doručka odmah krenuli na gondolu koja nas je izvukla do 2.900 mnv. Spektakularan pogled se ukazao čim smo izašli iz zone šuma. Iznad nas alpski vrhovi a ispod, po kamenim grebenima, hodaju divokoze. Osećam adrenalin u ekipi koju vodim, poneko se osmehnem a nečije lice kao da postavlja pitanje: „Hoću li ja ovo izdržati?“

SA TEŠKIM RANČEVIMA početak uspona na novoj visini nije lak, pa sam napravio pauzu već posle nekoliko minuta. Naime, pored lične opreme za uspon, nosili smo hranu i užad za naveze, pa su neki odmah osetili uticaj visine na organizam. Krenuli smo lagano grebenom ka vrhu Indren. Staza je odlično markirana, jedini problem je bilo malo leda na delovima staze koji su bili u senci. U prvom danu uspona izači odjednom na tu visinu ne prija ni dobro utreniranim sportistima, pa smo zbog toga pravili pauze na svakih 45 minuta. Naš cilj je bio dom Gifetti (3.647 m) a do njega je trebalo traverzirati preko glečera ka domu Mantova, pa onda desno uz stene po jednoj ferati do samog doma. Veoma zanimljiv ali nimalo lak pristup uslovio je da su neki već prvi dan osetili probleme na novoj visini. Mislim da su teški rančevi bili glavni problem. Srećemo na ferati jednu ekipu iz Milana. Veseli su i opušteni. Kažu da je ovo najlepši deo Alpa i da mu se

uvek vraćaju. Jedna kratka ferata bukvalno vodi do vrata iznad koji piše - Rifugio Giovanni Gifetti (3.647 m).

Odmah smo se smestili u šestokrevetne sobe. Neki su legli da odmore a bilo je i onih koji su testirali kvalitet piva koji se služi u domu. Ljubaznost i predusretljivost osoblja je bila više od očekivanog. Imam razna iskustva po Alpima ali ovo mesto preporučujem od srca. Uveče uz večeru pao je dogovor da ipak sutradan, u subotu, krenemo na uspon umesto u nedelju, jer postoji prozor lepog vremena od 6 do 14 sati. U svim domovima po Alpima na spavanje se ide već u 21 h, svetla se polako gase a za svaki glasni razgovor posle tog vremena, bićete opomenuti od ostalih planinara. Razlog je jednostavan: ustaje se u četiri sata ujutro i treba se odmorigti za celodnevni uspon i povratak u dom.

NAREDNOG JUTRA pogledao sam kroz prozor i video sam već nekoliko čeonih lampi kako šaraju po glečeru

EXTREME SUMMIT TEAM

ispod Vinsent Piramide. Drugi su bili vredniji od nas pa su krenuli i ranije. Doručak na brzinu, pa opremanje u prostoriji gde nam je sva lična oprema: dereze, cepin, pojas, užad, obuća... Izašli smo napolje na prijatnih -10 stepeni Celzijusa, zajedno sa još dve grupe koje su se iznad doma okupile kako bi namestili dereze, a zatim i navezali na uže. Smrznuti sneg tako lepo škripi pod derezama. Volim taj zvuk, hladnoću na obrazu i paru koja nam izlazi iz usta. Kada bih rekao da volim i miris leda, možda bi bilo previše jer, Bože moj, led nema miris. Meni ima.

Dok proveravam ekipu da li su sve namestili kako treba, podelim i poneki savet koji im može zatrebati ako nešto krene naopako, jer „nije znanje znanje znati, već je znanje znanje dati“. Kada je lep dan i kada ljudi rade sve po pravilima - lako je biti vodič. Ali kada krene po zlu, onda treba pokazati znanje i umeće.

NA USPON SMO KRENULI U SVITANJE. Svi su poštovali pravila hodanja u navezi sve dok nismo počeli da obilazimo pukotine na glečeru. Onda je su bile

potrebne male korekcije kako bi radili po pravilu. Posle glečera izašli smo na osunčani deo i tu napravili pauzu. Svi su poneli hrane kao da penjemo Everest. Na ovakvim usponima voda i elektroliti su važniji nego hrana pa ih treba unositi u pravilnim razmacima. Divan sunčan dan i nebo gotovo bez oblaka dovodi do toga da se svih napori zaborave. Uživali smo u pogledu koji je svima donosio mir i spokoj. Posle pauze nastavili smo uspon ka prevoju

između Balmenhorna i Vinsent Piramide. Tu smo skrenuli desno sa idejom da baš Vinsent Piramide (4.215 m) bude naš prvi vrh za taj dan i koji ćemo popeti. Povećanje nagiba na usponu odmah nas je dodatno usporilo ali smo na vrh izašli zajedno negde oko 11 sati. Na vrhu osmesi, zadovoljstvo ostvarenim usponom i naravno fotkanje za uspomenu ili za društvene mreže - kako ko. Na vrhu srećemo drugare iz Milana pa pravimo sa njima jednu zajedničku fotku. U tom trenutku oblaci sa severozapada već prekrivaju Monte Rosu i kreću ka nama. Izgleda da je prognoza tačna i da će posle 14 sati početi da pada sneg. Sneg i nije toliko problem već gusti oblaci koji smanjuju vidljivost pa nije baš prijatno obilaziti pukotine na glečeru kada ne vidite dalje od pet-šest metara. Zbog toga sam odlučio da se vratimo nazad što svima nije baš prijalo ali su to ipak prihvatali kao razumnu odluku. Ništa gore nema nego kada vas ljudi koje vodite ubede da se ne odustane, a najgore je kada vodič popusti pred ubeđivanjima.

Povratak sa vrha bio je rutinski mada se jedan član ekipa nije baš osećao fizički dobro pa smo morali da budemo malo sporiji. Stigli smo pred dom malo pred 14 sati kada su nas prekrili oblaci a odmah zatim i počeo da pada sitan sneg. Čuo sam komentar: „Vidi stvarno, pokvari se vreme... zamišli da smo ostali gore...“ Kao vodiču ostaje ti samo da se osmehneš i da ništa ne komentarišeš. Svojim odlukama i delima si sve rekao.

NIŠTA GORE NEMA NEGO KADA VAS LJUDI KOJE VODITE UBEDE DA SE NE ODUSTANE, A NAJGORE JE KADA VODIČ POPUSTI PRED UBEĐIVANJIMA

USPEŠNO SMO ZATVORILI SEZONU uspona u Alpima. Iza nas je ostao nezaboravan vikend sa novim iskustvima koje smo zajedno stekli tokom uspona na vrh Vinsent Piramide (4.215 m). Vreme nas nije poslužilo da nastavimo uspon na Balmenhorn i Corno Nero, ali i ovo što smo uradili je za većinu učesnika bio veliki pomak u nijihovom razumevanju reči „Planina“. Hteo bih da se zahvalim Saletu, Mladenu, Bilji, Ani, Zoki, Marijani, Bogdanu, Olgi, Bokiju, Mariji i Milošu na poverenju koji su mi ukažali, a posebnu zahvalnost imam za Aleksandra Patrića iz Vršca koji mi je asistirao tokom uspona na vrh.

Vodič uživa tek kada se spustimo sa planine. Gleda u daljinu i zahvaljuje se planinama za zdravije ljudi koje je vodio, nova iskustva koja je stekao, trenutke sažimanja sa Prirodom koje je osetio, za lepo vreme koje je imao i za privilegiju da stoji sa nasmejanom grupom na nekom vrhu. Dobar vodič uvek se preispituje... Jesam li dao sve od sebe? Da li sam iskreno i sa entuzijazmom prenosio znanje? Da li sam stekao poverenje? Da li sam oprostio tuđe greške i umesto osude podučio nekoga da više ne greši? Da li sam iskazao dovoljno poštovanja Prirodi?

Ne možemo da budemo uspešne vođe ako se ne preispitujemo i ako ne

radimo konstantno na ličnom usavršavanju. Znanje nije konačna stvar. To je proces bez kraja. A da biste upijali nova znanja i napredovali morate da napravite mesta, a mesto se pravi samo davanjem. Podstičući druge da budu bolji, pomažući im da prevaziđu strahove i nesigurnosti, vi u stvari pomažete sebi. Pravite mesta za neko novo samopouzdanje za neke nove odluke koje neće da budu uslovljene vašim strahovima, već će da budu plod slobodnog izbora. Zato, dok gledate u leđa vašeg vodiča, bez obzira da li je on na užetu iznad vas ili zamišljeno gleda u daljinu, znajte da on ponavlja u sebi jednu izreku kao mantru: „Nije znanje znanje znati, već je znanje znanje dati“... ■

NAJAVA EKSPEDICIJA EXTREME SUMMIT TEAM-A

Kilimanjaro (5.895 m)

Uspon na najviši vrh Afrike i rezervat Ngorongoro
Trajanje: 13 dana
Polazak: 4. 2. 2016.

Aconcagua (6.962 m)

Uspon na najviši vrh Južne Amerike – Aconcagua
Trajanje: 23 dana
Polazak: 29. 1. 2016.

Anapurna trek, Nepal

Planinarenje do BC Annapurna
Trajanje: 17 dana
Polazak: 15. 4. 2016.

Denali (6.194.m)

Uspon na najviši vrh Severne Amerike
Trajanje: 25 dana
Polazak: 22. 5. 2016.

DOOR

PLANINARSKA TRKA

Mokra gora

Planinska trka - Gazivode – Mokra Gora –
Zubin Potok, održana je 10. 10. čak i pored
loših vremenskih uslova...

Kroz kišu i maglu

Tek što sam sela da napišem izveštaj, videh Čelin status, jednog od učesnika pešačkog dela trke, pa reših da ovde prenesem: „Da bi boravak u prirodi i na planini bio savršen ponekad nije potrebno samo lepo vreme i ostale stvari koje uz to idu. Dokaz za to je jučerašnji dan proveden na Mokroj u Ibarskom Kolašinu. I bilo je baš mokro! Kiša nas je pratiла od ranih jutarnjih sati i uspela je samo u nekim stvarima. Nismo ispeli do kraja Berim zbog jakih pljuskova, paraglajderi nisu leteli, otvaranje ferate je odloženo za lepše vreme iako je jedna mala ekipa na svoju odgovornost uspela da ispenje početni deo. Muško-ženska planinska trka jedina je završena na pravi način, jer su učesnici u njoj pokazali ogromnu izdržljivost, a bogami i hrabrost u takvim uslovima!“

Da, upravo tako. Kiša je lila, a učesnici su trčali i hodali kao da je vreme sasvim normalno, kao da sija sunce. Ni na jednom licu nisam videla znake zabrinutosti ili lošeg raspoloženja. Po maglovitom, kišnom i tmurnom vremenu ceo dan sam gledala vedre ljude.

Trka je u potpunosti uspela iako jedan dobar broj prijavljenih nije došao, upravo zbog loše vremenske prognoze tog 10. oktobra.

Staza je iz bezbednosnih razloga morala da bude skraćena tako da zaobiđe vrh planine koji je bio skroz pod gustom maglom. Takmičari bi se tamo lako izgubili, a još teže našli, pa je cilj bio tamo gde i start i ukupna dužina staze 20 kilometara sa oko 600 metara visinske razlike. I ona kraća staza takođe je bila skraćena.

U pola osam startovali su trkači, a posle njih istom

stazom pešaci. Kada su se dovoljno udaljili startovala je treća grupa koju je poveo vodič, obzirom na to da kraća staza nije bila obeležena označavajućim trakama. Na Previji, najvišoj tački trke (1.288 m) pešaci duže i kraće staze su se mimoilazili, dok su trkači tada već uveliko bili na cilju ili blizu cilja. Planinu prekrivenu sivilom subotnjii dan je razveselio kabanicama raznih boja, a učesnike na pola pešačenja kod kućice od drveta, ljubazni domaćin sa čašicom rakije i kafom.

Na planini su 10. oktobra bili učesnici trke, grupica rekreativaca namerena da prođe via feratom bez obzira na nepovoljne uslove, naš drugar Čela koji je poveo nekoliko hrabrih članova PD „Žmaj“ iz Zvečana, uz njih naravno i organizatori, kontrolori, hitna pomoć, obezbeđenje... U trci je učestvovala i ekipa iz Repub-

like Srpske: Nevena i Željko iz Planinarskog društva „Pak summit“ iz Banja Luke i Sanja i Miroslav organizatori „Jahorina ultra traila“. Sanja je inače autorka čuvenog bloga „Trčim jer Štrčim“. Sve u svemu bilo je otprilike preko stotinak ljudi. Kako su zbog nevremena ostali događaji bili otkazani, trkače su, kako je ko stizao na cilj, organizatori prevozili do smeštaja, a po zavrešenoj šetnji, već oko 14 sati uglavnom su svi, sem par osoba, bili u Zubinom Potoku.

Staza od 20 kilometara po pljusku Neveni nije bila dovoljno duga pa je odlučila da je produži za deset

Pobednici

Ženska kategorija:

1. Sofija Arapović 2:05,28
2. Sanja Kavaz 2:18,38
3. Tamara Šekerović 2:38,52

Muška kategorija:

1. Aleksandar Dimitrijević 1:35,19
2. Dimitrije Đurić 1:43,46
3. Goran Miličić 2:03,24

kilometara. Tako je napravila još pola kruga staze kada su je Željko i Ricko presreli. Dok je išla produženi krug srela je čobanina koji je ponudio da je odveze džipom do Zubinog Potoka, ali je odbila i nastavila dalje. Biće da su joj „nektar proizvodi“ iz Banja Luke dali poleta i energije. Ipak, Željku i Ricku nije mogla da odbije ponudu za prevoz sem deonicu do cilja. Dok sam sa njenim priateljima pošla kolima do mesta događaja ugledali smo Nevenu kako hoda, a iza nje Željko i Ricko u kolima. Tako je ona (iako joj je ovo bila druga planinska trka) jedina od takmičara prešla 30 kilometara po prilično svežem danu u običnom letnjem šorcu i pored svega zadržala je lepo raspoloženje i vedar duh.

Posle odmora i popodnevног ukusnog ručka koji su nam spremili domaćini, premestili smo se u kafe Doma kulture na koktel parti i proglašenje pobednika. Aleksandar Dimitrijević je i ove godine imao najbolji rezultat i bio ubedljivo prvi. Kao i prošle godine i ove su muški pobednici isti, dok je ženski sastav bio skroz drugačiji. Sofija Arapović se odnekuda pojavila i samo počela da odnosi nagrade na trkama širom Srbije. Može se slobodno reći da je ona za 2015. godinu žensko trkačko osveženje. Sanja Kavaz i Tamara Šekerović su prvi put učestvovali na našoj trci i osvojile drugo i treće mesto. Pojedinci su nas prijatno iznenadili, poslednjih meseci vidno su popravili rezultate i sve su bliži početku trkačke liste. Iskrene pohvale za Denisa Ibišbegovića koji je svim 50+, ali i mnogo mlađima objasnio kako se trči i održava kondicija.

Posle dodele nagrada sve prisutne zabavljali su momci iz kraja živom svirkom. Kako su svi bili lepo raspoloženi žurka se nastavila do ranih jutarnjih sati.

Nedeljno jutro počelo je razgibavanjem u hali sportova na času joge sa Andrijom i Milicom. Oko deset sati autobusom smo krenuli put Beograda sa namerom da obiđemo neke znamenitosti. Posetili smo manastir Đurđevi Stupovi, selo Deževu i mesto gde je rođen Sveti Sava na kom se gradi istoimeni hram, kao i jednu

Ligt My Fire

„Ligt My Fire“ je švedski proizvođač specijalizovan za „outdoor“ pribor koji je podjednako praktičan u gradu, kao i u prirodi. LMF proizvodi se koriste za pravljenje vatre, pripremanje hrane i obedovanje, pa su ga dobro prihvatali oni koji uživaju u gradskim parkovima, kao i ekstremni avanturisti. Proizvodi se mogu više puta upotrebljavati, što je njihova prednost u odnosu na proizvode iste namene s jednokratnom upotrebom. Jednostavne su izrade, visokog kvaliteta i napravljeni su da dugo traju. Titanijumski SPORK (kašika-viljuška-nož) je praktično neuništiv. Svi proizvodi su atraktivnog dizajna i laki za pakovanje, nošenje i korišćenje.

od najstarijih crkava na Balkanu, impozantnu Petrovu crkvu. Oko 14 h već ogladneli završili smo u Novom Pazaru, a potom punih stomaka nastavili put Beograda i dalje na sever. Zahvaljujemo se „Kolašin prevozu“ iz Zubinog Potoka i vozačima koji su nas strpljivo vozili na sva odredišta koja smo poželeli da posetimo.

„Iglu šport“ iz Beograda obradovao nas je nagradama iz programa „Light My Fire“. Kompanija „Altamed“ iz Beograda, kao i uvek, častila je pobednike svojim nadaleko poznatim napicima Revita.

Drugu godinu po redu u Zubinom Potoku sportski klub „Alti“ zajedno sa „Outdoor In“ i Institutom za teritorijalni ekonomski razvoj - „InTER“ iz Zubinog Potoka, kao i Opština Zubin Potok, organizuje planinsku trku.

Najlepša činjenica je da je ove godine u Zubin Potok došlo duplo više učesnika nego prošle godine. Da nije bilo kiše bilo bi ih i više nego duplo. Sve je to rezultat marljivog rada i predanosti grupe entuzijasta koji su rešili da svoju opština stave rame uz rame sa drugim dugogodišnjim atraktivnim turističkim destinacijama i u tome uspevaju.

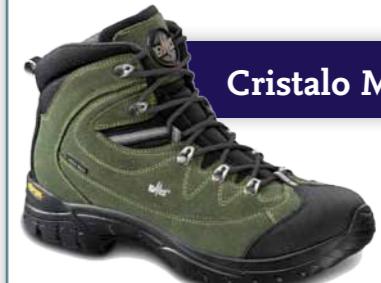
Učesnici su zadovoljni. Ako im je vreme pokvarilo pogled na lepote prirode Ibarskog Kolašina i vrhova Mokre Gore, nije i raspoloženje. Lepote će videti i sledeće godine.

DRAGANA RAJBLOVIĆ, SK „ALTI“
FOTO: NEDA MOJSILOVIĆ

out door shop

Cristalo Mtx

Lomer Badia

Maipos Caribou

Maipos Sky

Monetelo MTX

bMer

Višegradska 6, lok 9
Za više informacija

pozovite:

011/ 361 3 604

www.outdoor-shop.rs

TRKA PREŽIVLJAVANJA

Više od 160 učesnika „Telenor Trke preživljavanja“ učestvovalo je u dvodnevnoj avanturi na planini **Zlatar (Srbija)**...

Pola litre vode, mentalna snaga i pametni telefon za preživljavanje u divljini

Nakon Valjevskih i Sokolskih planina, Zlatibora, Jagodnje i Boranje, Južnog Kučaja i Mokre Gore, 7. „Telenor Trka preživljavanja“ preselila se na planinu Zlatar. Start i okupljanje učesnika bio je zakazan između hotela „Panorama“ i „Zlatarski Zlatnik“ na samoj planini Zlatar, a nadomak Nove Varoši.

Ljubitelji prirode, avanture i izazova, sedmu godinu za redom su testirali svoje granice u novoj Telenor Trci preživljavanja, organizovanu od strane sportske organizacije „Wild Serbia“. U netaknutoj prirodi planine Zlatar, preko 160 učesnika trke, rešavalo je brojne izazove - od nalaženja izvora pitke vode, paljenja vatre uz pomoć kresiva, do pravljenja skloništa u kojem su proveli noć.

Trka preživljavanja trenutno je najstarija i najveća avanturistička trka koja se organizuje u Srbiji. Trka se realizuje jednom godišnje, svaki put na drugoj lokaciji, sa idejom promocije manje posećenih i divljih predela naše zemlje. Trka je podeljena u tri

kategorije - Avantura, Opstanak i Porodica, koje čine timovi od dva do četiri takmičara. Učesnici u kategoriji Avantura prelazili su trasu od 30 kilometara i mogli su da koriste mobilni internet radi lakšeg orientisanja, pronalazeњa korisnih saveta kao i da podele doživljaje sa divljeg dela planine Zlatar. Telenor je omogućio i bonus takmičenje u kojem su učesnici pronalazili sakrivene simbole, a fotografije su postavljali na društvenu mrežu Twiter, zahvaljujući dobroj pokrivenosti Telenorove Pametne mreže na udaljenim lokacijama.

Takmičari su se neprestano kretali kroz guste šume, livadska prostranstva, kroz strme kanjone i pored vertikalnih litica. Nakon teške orientacije u šumskim prostranstvima, staza je dalje vodila kroz gornji deo kanjona Mileševke, da bi se opet odmetnula nazad i vratila takmičare na planinu. U samom kanjonu učesnici su išli stazicom u steni koju je isklesala vojska pre više od 50 godina.

POBEDNICI

7. Telenor Trke preživljavanja - Mokra Gora 2014.

Kategorija Opstanak:

1. mesto - „Sinovi šume“ iz grada Valjeva (Vladimir Ranković Strelac, Dragan Stanković Lidža, Vlada Panić)
2. mesto - „Volosci“ iz mesta Vlasotince (Vladica Stojadinović, Slaviša Milošević, Aleksandar Noke Peskić)
3. mesto - „Hobiti“ iz Beograda (Slađana Jovanović, Nikola Perač)

Kategorija Avantura:

1. mesto - „Seljačine“ iz Beograda, Valjeva i Loznice (Luka Hamza, Damjan Dakić, Gavrilo Andrić)
2. mesto - „Pink Panteri“ iz Beograda (Dejan Jovanović, Stefan Manić, Dejan Mirić, Miloš Vučenović)
3. mesto - „Fire starters“ iz Smedereva i Vrnjačke Banje (Saša Gligorov, Matija Živanović)

Telenor Izazov:

1. mesto – ekipa „Mečići“ iz Smedereva i Vrnjačke Banje (Dragan Sretenović, Ana Milosavljević, Bojana Tomašević)

Za pobednike su od strane sponzora trke, robne marke Dolomite i Expedition, obezbeđene vredne nagrade u vidu outdoor opreme. Prvoplasirane ekipe su dobitne patike Dolomite Steinbock Rocket GTX specijalno dizajnirane i prilagođene za ovu vrstu aktivnosti.

Ni ovogodišnji teren nije bio nimalo lak. Staza je bila veoma teška za orientaciju u prvom delu, a u drugom delu zahtevna po pitanju penjanja i sruštanja niz strma brda i sam kanjon. Prelepa priroda i krajolik kroz koji su prolazili držali su takmičare motivisanim da izdrže do samog kraja. Na kraju trke sve učesnike je čekao gulaš i zadovoljstvo ličnog uspeha za završenu trku.

Članovi tima „Mečići“, Ana Milosavljević, Bojana Tomašević i Dragan Sretenović, uspeli su da pronađu, fotografišu i objave najviše skrivenih simbola u Telenor Izazovu. Oni su na taj način pokazali da se trasa može preći sa osmehom, pored izazova koje je gusta šuma i divlja priroda stavljalas pred njih.

Najbolji u kategoriji Opstanak, koji su za dva dana prešli oko 60 kilometara i pokazali najveću sposobnost snalaženja u prirodi su Vlada Panić, Vladimir Ranković i Dragan Stanković iz valjevskog tima „Sinovi šume“. Oni su demonstrirali da su fizička spremnost, mentalna snaga i snalažljivost, preduslov za preživljavanje u surovim uslovima.

Najsnažniji tim u kategoriji Avantura bio je tim „Seljačine“, koji je osvojio najviše poena zahvaljujući svojoj snalažljivosti koju demonstriraju već nekoliko godina na Trkama preživljavanja.

U kategoriji Porodica koja je revijalnog karaktera, najmlađi ljubitelji prirode i deset porodica, takođe su proveli noć pod šatorima uz vatru, na livadskoj površini kod Vodene poljane.

Telenor je omogućio brzi internet i dobru pokrivenost duž cele rute u netaknutoj prirodi kojom su prolazili takmičari kategorije Avantura. Sve fotografije učesnika trke koje su uploadovane u divljoj prirodi Zlatara se mogu videti na Tviteru, uz pomoć hashtag-a #TelenorTrka.

I ove godine kvalitet ekipa se u odnosu na ranije godine značajno podigao. Konkurenca je veća, timovi dolaze fizički pripremljeni, sa odličnom orientacijom na karti i odličnim predznanjem o jestivom bilju u prirodi. Znanje koje pokazuju za snalaženje i pravljenje bivaka i vatre je više nego dovoljno za realne uslove preživljavanja.

S godinama unazad, ova manifestacija je postala opšte poznati brend u Srbiji, koji okuplja istinske ljubitelje prirode i promoviše najlepše od prirode Srbije.

Na kraju, bitno je napomenuti, pored velikog broja učesnika manifestacija je završena bez povreda i gubljenja ekipa. Iako je teren jako nepristupačan i obiluje medvedima, vukovima i ostalim divljim životinjama, sve je proteklo u najboljem redu!

outdoor shop

**Black Diamond
Contact**

**Lommer
Luisa**

**PINGUIN
Boulder
38 l**

**Trimm
Impact**

**Višegradska 6, lok 9
Za više informacija
pozovite:
011 / 361 3 604
www.outdoor-shop.rs**

TEHNIČKI DANI na Popovici

Alpinistički seminar „Tehnički dani 2015.” održan je od 13. do 15. novembra na Popovici na **Fruškoj gori (Srbija)**. Domaćin događaja bila je **Alpinistička sekcija „Novi Sad”**...

FOTO: JOVAN JARIĆ

Alpinistički seminar „Tehnički dani 2015.” održan je od 13. do 15. novembra na Popovici, na Fruškoj gori. Domaćin događaja bila je Alpinistička sekcijsa „Novi Sad”.

Tema „Tehničkih dana” bilo je spasavanje povređenog iz stene. Nastava i predavanja sa prezentacijama, izvodila su se u zatvorenom prostoru doma PSD „Železničar” na Popovici. Rađene su tematske jedinice faktor pada kod penjanja na stenu, teorija padova, oprema, čvorovi i sistemi koji se koriste u alpinizmu, improvizovana transportna sredstva...

Praktični nastava sa izradom i demonstracijama izvodila se na vežbalištu Orlovo bojište na Fruškoj gori, gde su učesnici imali priliku da obnove stara znanja i nauče nove alpinističke veštine. Rađena je pravilna izrada osiguravališta i izvlačenje i spuštanje palog partnera raznim tehnikama.

Na seminaru je bilo 54 učesnika iz alpinističkih

Šta je alpinizam?

Alpinizam predstavlja najveći stepen dostignuća u planinarstvu. Bavljenje alpinizmom zahteva stalnu, odličnu fizičku kondiciju, psihičku stabilnost, veliko iskustvo. Poznavanje različitih tehnika penjanja sa težim elementima u suvoj steni i ledu i drugih faktora neophodnih za sigurno i uspešno izvođenje penjačkog uspona.

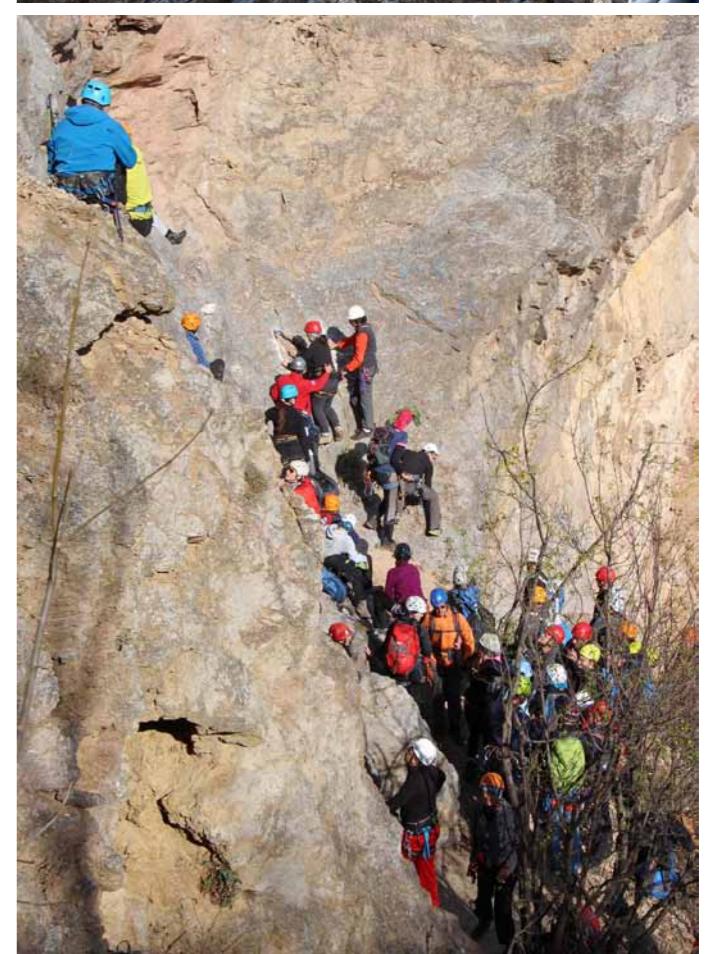
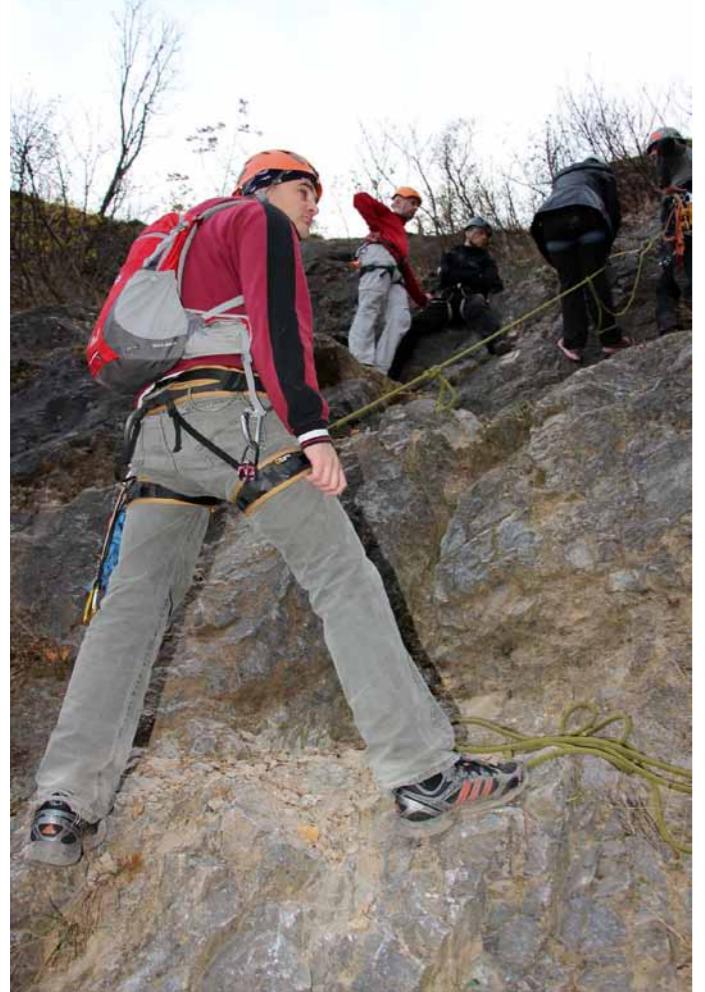
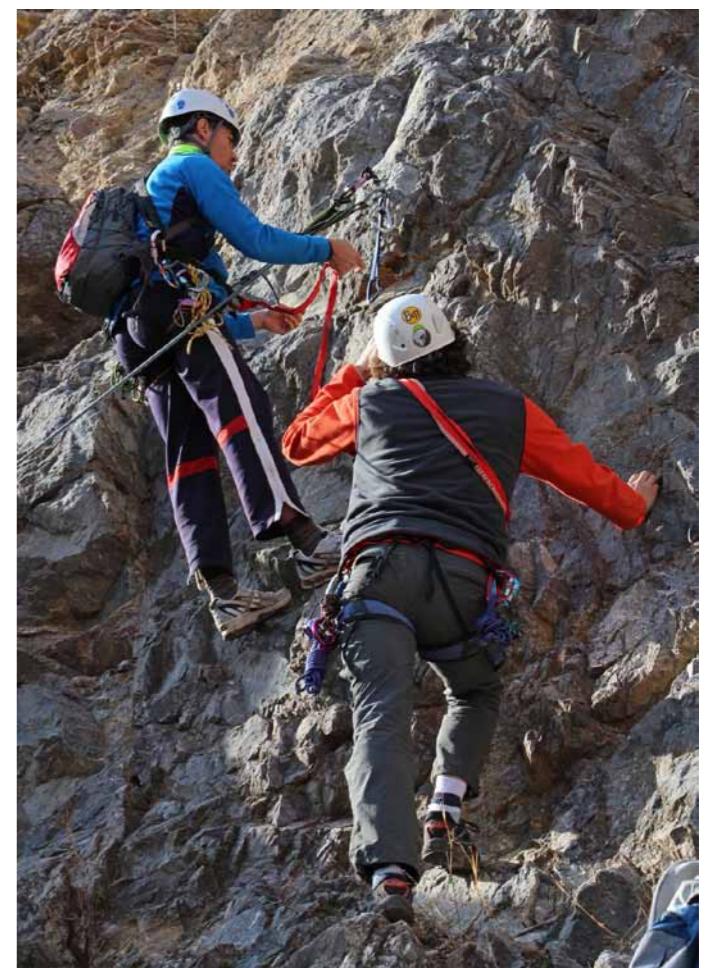
Alpinista se obučava i ospozobljava da u planini boravi, bez obzira na lokaciju, na najnepristupačnjim terenima, u bilo kojem delu sveta, u svako godišnje doba i u najsurovijim vremenskim uslovima (izuzetno niske temperature, velika nadmorska visina i sl.). Po međunarodnim kriterijumima alpinizam i formula 1 svrstani su u XII kategoriju (sportovi sa najvećim faktorom rizika).

odseka Avala, Beograd, Šabac i Požarevac i alpinističkih sekacija Subotica, Kruševac, Niš, Sombor i domaćina - Alpinističke sekcije „Novi Sad”.

Zbog prevelikog broja prijavljenih ljudi, planirana vežba Gorske službe spasavanja, odložena je za neki naredni skup. Predavači na seminaru su bili instruktori alpinizma: Obrad Kuzeljević, Slobodan Žarković, Nenad Tripković i Vojislav Škrbić. ■

**SPORTSKO
PENJANJE**

KOMARNICA

Prokletije 2015.

KES „Armadillo”, Komisija za alpinizam PSS i AO „Vukan” organizovali letnji alpinistički tabor...

Nakon povratka sa Materhorna i odmora od par dana, nastavili smo sa realizacijom plana KES „Armadillo” i Alpinističkog odseka Čačak za ovu godinu, a koji je imao samo jedan cilj: dalje usavršavanje i napredovanje nas mladih penjača kroz uspone, pre svega u stenama Prokletija, Durmitora, kao i penjačkih područja u Srbiji. Krajem jula u okviru novoformirane Komisije za alpinizam PSS složili smo se sa idejom instruktora alpinizma

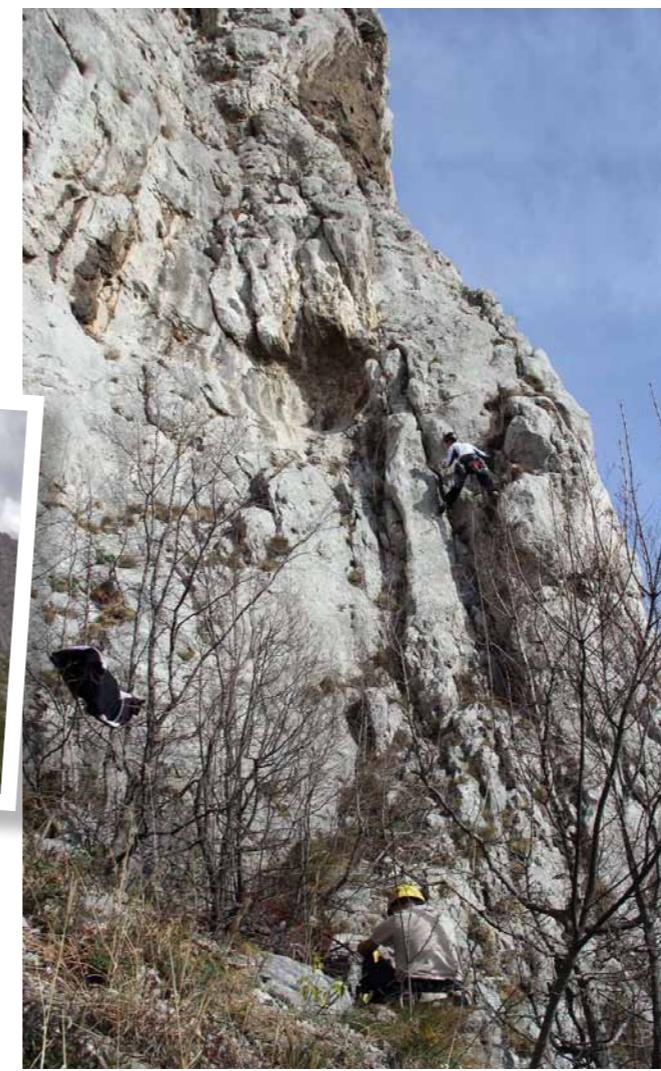
Alekse Srđanovu iz AO „Vukan” da letnji alpinistički Tabor KA PSS održimo u Komarnici. Organizacija je poverena AO „Vukan” iz više razloga. Niko u Srbiji nije toliko kompetentan i upoznat sa smerovima u Komarnici koliko su to članovi AO „Vukan” i to iskustvo i poznavanje se najupečatljivije može preneti na terenu licem u lice i prema steni.

Članovi AO Čačak su već penjali pre desetak godina u Komarnici pod vođstvom Alekse Srđanova, i tom prilikom su ispenjali prven-

stvenu smer „Čekajući Godoa” 600 m ocene (IV+). Sada je vreme da mi kao mlade snage osetimo dodir pravog tradicionalnog alpinizma, atmosferu velike stene i izazova orijentacije u njoj i to na bezbedan način koji nam omogućava prisustvo naših iskusnih instruktora.

Prvi dan smo ispenjali prvenstvenu smer u Siljevini. Nazvali smo je je „Peterac”. Prvi penjači: Alekse Srđanov, Ana Stojanović, Milovan Janković, Bojan Trajlović i Milan Makojević, a težina III,

IV, V. Dužina smera je 600 m, a visina preko 500 m. Prilaz jedan sat, uspon 6,5 sati, silaz dva sata i 15 minuta. Potrebna je bila standardna oprema.

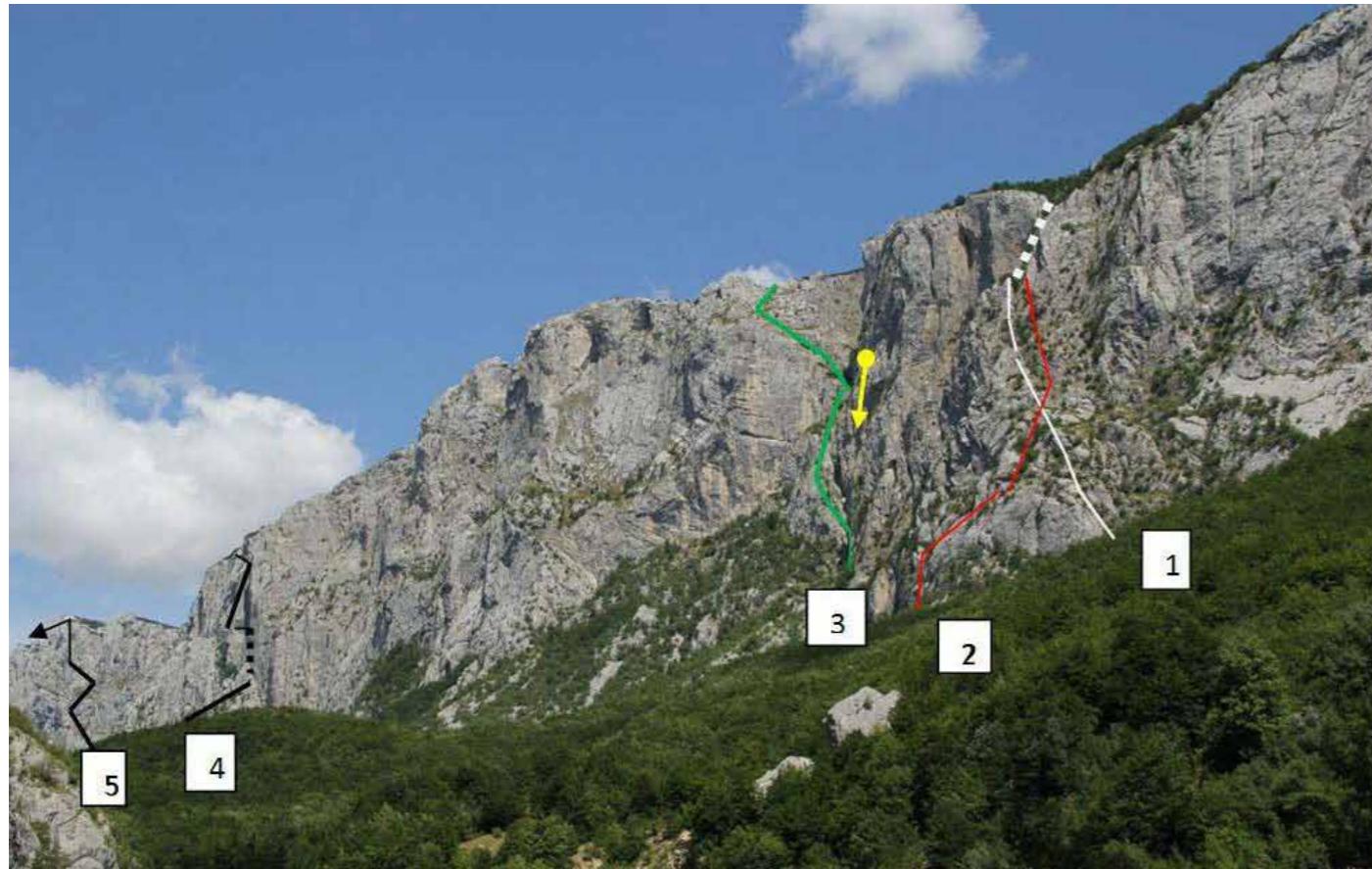
Sledećeg dana je u kamp stigao i instruktor Petar Šunderić, koji je

u međuvremenu na Prokletijama sa pripravnicima našeg odseka Nebojšom Jandrićem i Milanom Todorovićem, za manje od 11 sati izvršio uspone na Severni vrh (2.490 mnv) Međimurskim smerom (450 m, IV) i Grebenom

Radički (IV-) na vrh Očnjaka (2.180 mnv). Pauzu posle prethodnog veoma napornog dana iskoristili smo da obiđemo Bariju i na licu mesta pronađemo sve poznate smeri i sve moguće spusteve. Taj dan je, nažalost, bio potrošen

KES „ARMADILLO”

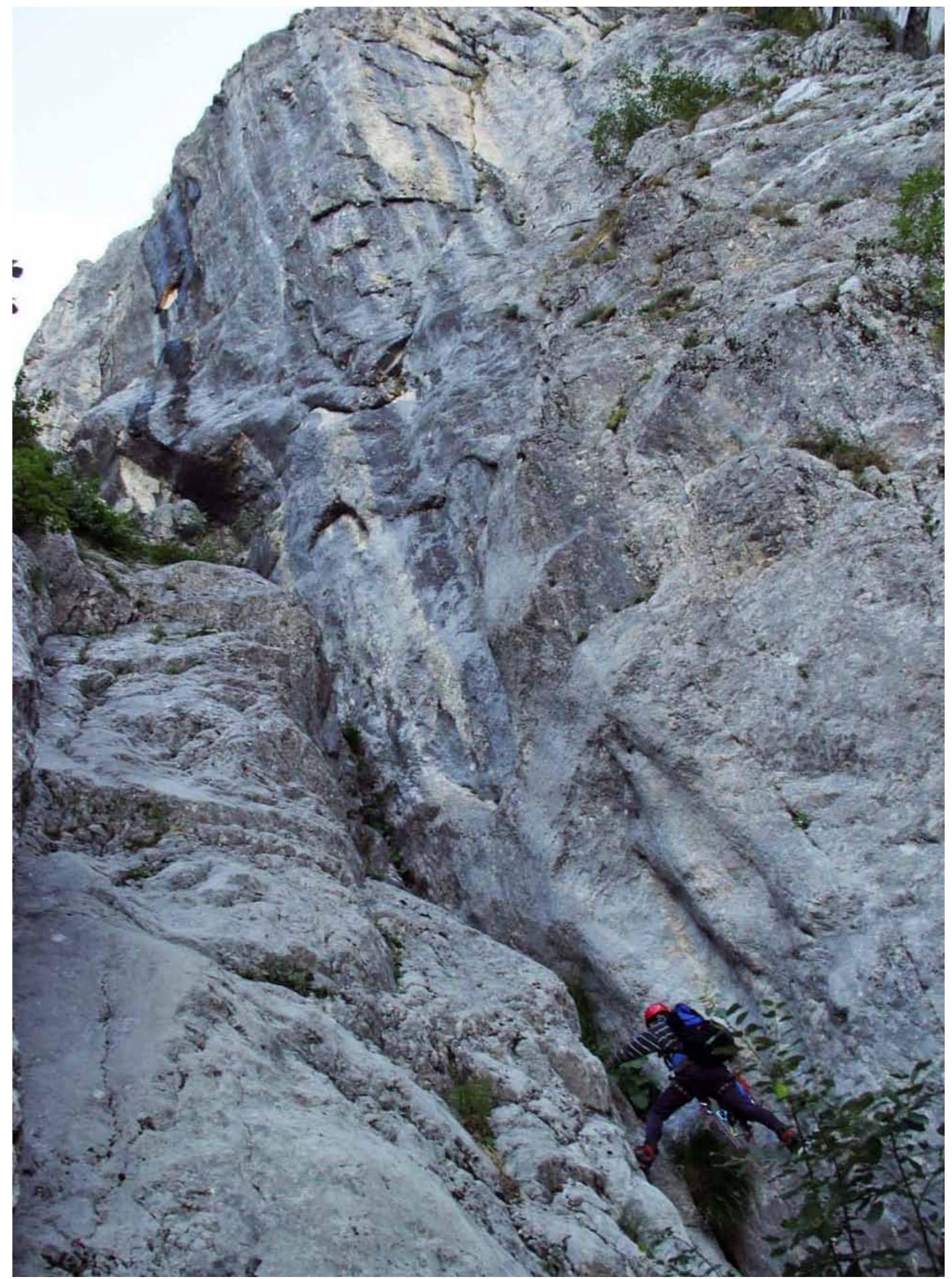
za odmor, a vreme se pokvarilo i nijedan sledeći nije bio tako lep. U kratkim pauzama lepog vremena ispenjali smo dva kratka prvenstvena smera na pločama u blizini kampa. Nestrpljivo sam čekao poboljšanje vremena da bi još jednom osetio čar ove velike Barijere koja me je već potpuno oduševila. Aleksa donosi odluku da izvršimo prvo ponavljanje smera „Čekajući Godoa“ koga su zajedno sa njim ispenjali Slobodan Milovanović i Danijela Babović,

članovi mog odseka još pre deset godina. Uspešno smo je ponovili u istom sastavu, kao i smer „Peterac“ uz prvenstvenu varijantu izlaskom na greben. Nažalost, vreme se kvari i ovogodišnji tabor alpinista Planinarskog saveza Srbije je time završen.

Bio sam jako zadovoljan jer sam ispenjao dva smera koja su zahtevala od mene maksimalnu pripremljenost mentalnu i fizičku za duge pristupe, silaze, neizvesne detalje u steni i da odgovorim

najtežem izazovu, orijentaciju u steni. Petar nas je kroz prethodne uspone u Alpima i Prokletijama usmeravao na šta sve treba obratiti pažnju, a sada sam i sa Aleksom naučio mnogo toga. Vraćam se kući u Ovčar Banju pun utisaka. Tabor je bio sufinsiran iz sredstava Komisije za alpinizam Planinarskog saveza Srbije i nadam se da sam svojim rezultatom opravdao uložena sredstva.

MILAN MAKOJEVIĆ,
KES „ARMADILLO”, ČAČAK

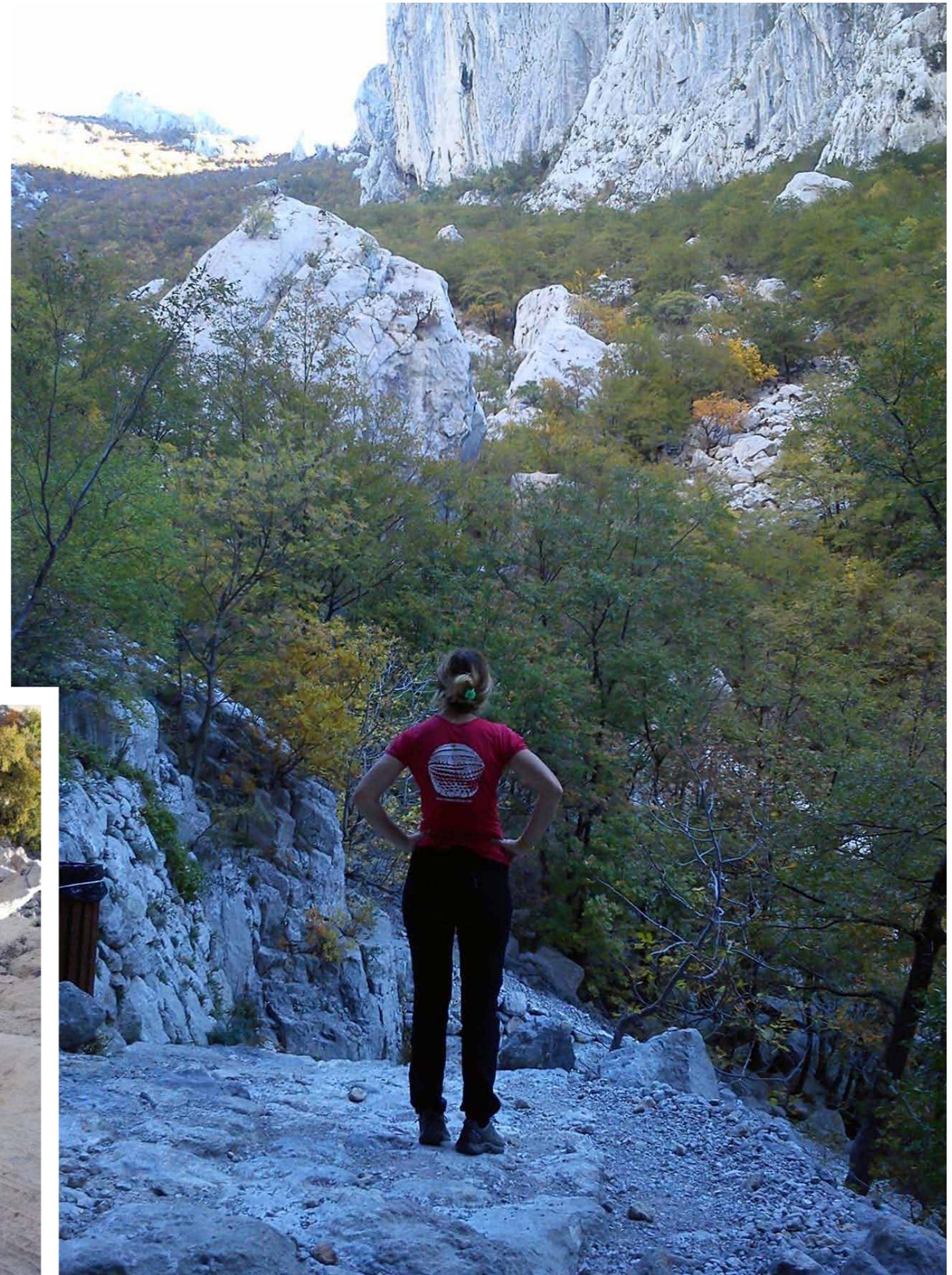
SPORTSKO PENJANJE

PAKLENICA

Novembar je bio izuzetno i neobičajeno topao ove godine, pa je tako bila prava prilika za odlazak na penjanje. Kada ovo upotpuni more koje grli stene, dobija se prava penjačka poslastica - Paklenica (**Hrvatska**)...

U okviru saradnje SPK „Pentraks“, KES „Armadillo“ i AO Čačak, organizovali smo ovu akciju tokom državnog praznika i uz još par slobodnih dana, pa je akcija trajala od 7-11. novembra. Iz Iđoša, odnosno Beograda, nas troje krenuli smo privatnim automobilom. Broj planiranih učesnika bio je mnogo veći od ovoga. Nažalost, zbog nedovoljno novca, mnogi zainteresovani nisu mogli sebi ovo da priušte. Dobra volja PSS da pomogne je postojala, ali sve se odigralo vrlo brzo i nismo

uspeli da se organizujemo. Put je protekao bez ikakvih problema, i po dolasku smeštamo se u apartmane. Sutradan smo bili malo umorni od puta, ali i svakodnevnih obaveza, pa se odlučujemo za smer koji je blizu. Kikos Bohrer, 6a. Ulazimo u Nacionalni park „Paklenica“ i mislimo da smo zalutali. Prizori su predivni, ali ljudi nema. Sve je prazno - kraj sezone. Najbolji mogući kraj letnje penjačke sezone. Smer koji smo penjali bio je zahtevan, ali takođe vrlo lep. Pravo uživanje, počinje

lako, a kasnije se komplikuje. Detalji nisu lako čitljivi, ali na kraju naravno uspešno završavamo. Vraćamo se u apartmane na preko potreban odmor.

Tamo smo sreli naše prijatelje iz Hrvatske. Imali su obuku za penjačke vodiče, a mi smo to iskoristili da sa njima porazgovaramo o njihovim alpinističkim školama. Zaključili smo da je stanje slično kao kod nas, i da treba mnogo raditi na poboljšanju postojećih sistema obuke.

Sutradan Laza odmara, a Danijela i ja penjemo smer koji se nalazi u Velikom Ćuku. Ocena je 6a+. Na samom početku vrlo je klizav jer se nalazi pored vode, i veliki broj penjača pokušava. Kasnije je situacija neuporedivno bolja. Završavamo smer i abzajlom se vraćamo u podnožje. Uveče, u kafiću srećemo

Slovence. Kakvi neverovatni dani! Sa njima se dugo nismo videli i bilo je pravo zadovoljstvo prepričavati događaje. Oni su nam otkrili kako rade alpinističke škole. Dragoceno znanje! Ostaje da ono što smo čuli primenimo i na naš sistem alpinističkog obrazovanja.

Dan traje kratko, a jutra su hladna tako da ne vredi raniti. Vreme koje ostaje za penjanje je ograničeno i u steni se mora kretati brzo i efikasno. Nema vremena za gubljenje. Ujutru se brzo spremamo, lagani doručak i krećemo.

Trećeg dana odlazimo u fantastičnu stenu Anića kuk. Pozdravljaju nas karakteristični Trapez, s poštovanjem prolazimo pored i dolazimo do Stupa. Tu smo popeli smer Danaja, 5b. Sa vrha smera pruža se pogled na ceo kanjon. Boje su u jesen fenomenalne i srećni smo što smo ovde.

Sledeći dan je bio rezervisan za „nešto teže“. Danijela i ja ulazimo u smer Ča je od Draga je od Draga, 6b+. Nudi konstatno penjanje, sa malo boltova. Tek u poslednjem cugu čeka nas detalj. Dobro je opremljeno i bez straha i problema prolazim do lakšeg dela. Ostvarili su se svi uslovi, upenjanost, dobra koncentracija, lepo vreme da bi ovakav smer bio ispenjan na pogled. Zahvalna sam na tome.

Posle četvrtog dana penjanja došlo je vreme za rastanak. Nacionalni park „Paklenica“ nas srdačno pozdravlja do sledećeg dolaska. Vreme nam je bilo naklonjeno, sa čak 20 stepeni u novembru. U povratku svraćamo u obilazak Plitvičkih jezera i prepuni doživljaja vraćamo se za Beograd.

KATARINA MANOVSKI,
SPK „PENTRAX“,
IĐOŠ

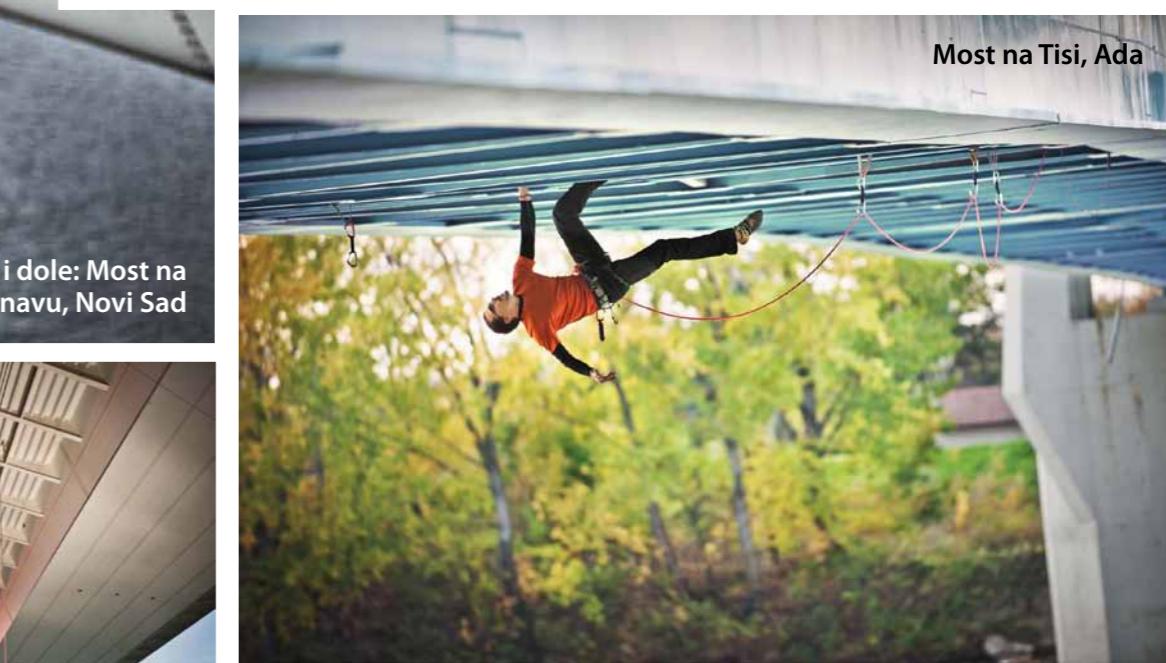
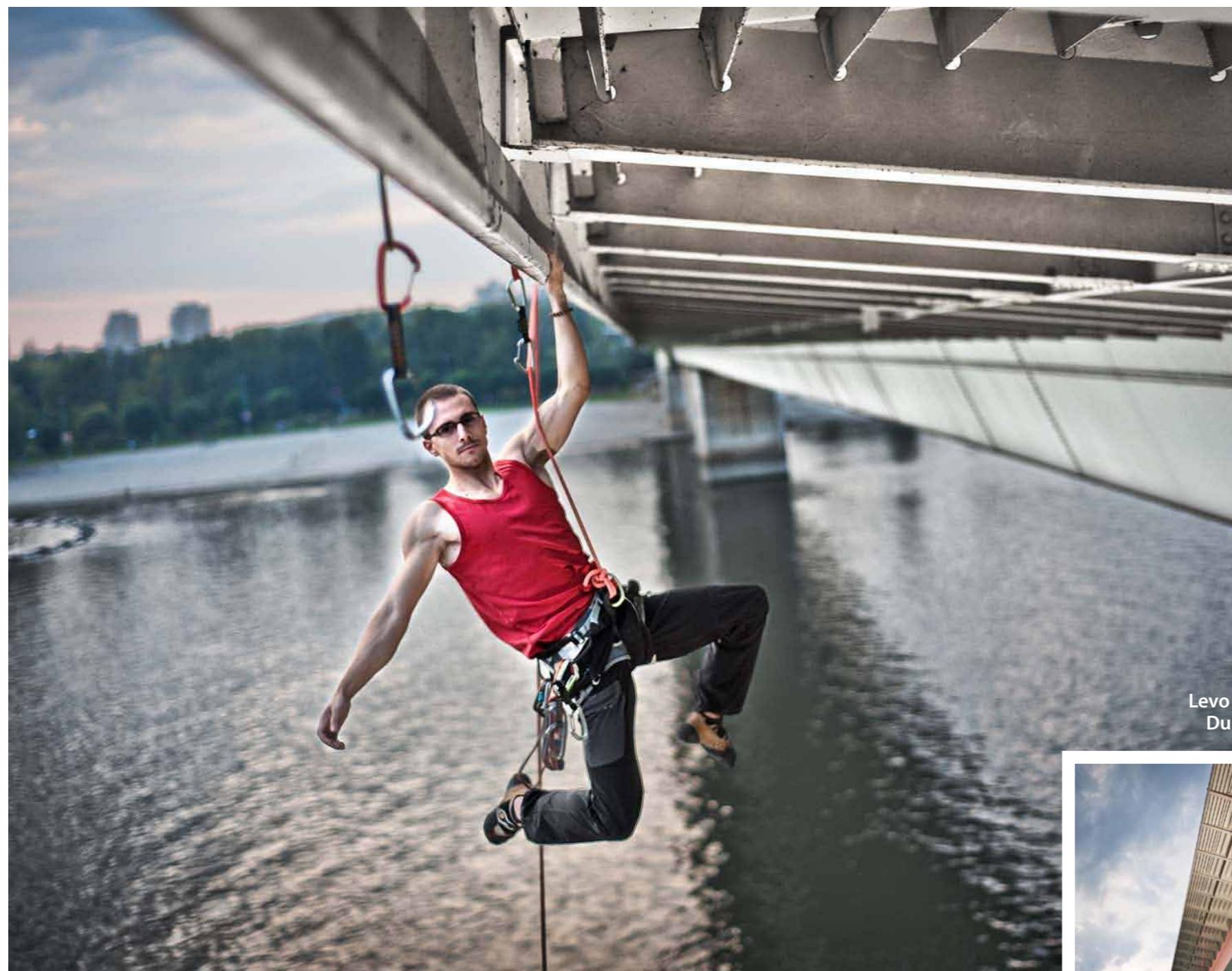

Most na Tisi, Ada

PREKO REKE

ali ne na uobičajen način

Penjanje Mosta slobode u Novom Sadu i mosta preko Tise u Adi... Fotograf **Miloš Milenković** i **Milan Tomic** će vam pokazati kako...

Ako mogu da biram, uvek ću odabrati put koji vodi preko nekog mosta. Ovaj mali projekat je upravo tako i nastao, obilazeći mostove kad god sam bio u prilici. Često zstanem i zamišljam kakav bi osećaj bio da sam u mogućnosti da ih pređem penjanjem. Kako bih dobio željeni rezultat, logično je bilo da penjanje prepustim nekome ko je u tome stvarno dobar a ja kao fotograf uradim svoj deo i na taj način objedinim sve u jednu celinu. Za saradnju sam se obratio Milanu Tomiću

jer sam znao da je vrlo iskusan i dobar penjač, a to je presudno kod ovakvih poduhvata kada moram imati potpuno poverenje u osobu sa kojom radim. Milan je izuzetan sportista tako da je saradnja bila pravo zadovoljstvo.

Ovom prilikom smo žezeleli da predstavimo penjanje dva mosta, Mosta slobode u Novom Sadu i mosta preko reke Tise u Adi.

Iako težimo da boravimo što češće u prirodi i van naseljenih mesta, ovo je bilo jedinstveno iskustvo za obojicu. Radeći ono što

najviše volimo, imali smo privilegiju da pored jezive buke saobraćaja i užurbanih ljudi, grad utihne na tren, a mi ga doživimo na jedan poseban i malo drugaćiji način.

Najbitniji faktor tokom projekta je bila bezbednost kako naša, tako i ljudi oko nas, pa smo najveću pažnju usmerili ka tome. Daima smo obilazili mostove i procenjivali kako da na najsigurniji način i što neprimetnije izvedemo sve. Napravili smo jasan plan i obojica smo znali svoj zadatak.

Slikanje jednog ovakvog pro-

jeckta je prilično zahtevno. Nema slobodnog kretanja jer se sve radi na užetu i na visini i zato sve mora da se isplanira do detalja kako

bi fotografije uspele. Često, kada imam ovakav zadatak pred sobom, vizualizujem ceo proces dosta puta kako bih potpuno bio nezavisan i siguran u ono što radim. To mi omogući smirenost, a kasnije i bolji rezultat.

Moj zadatak je ipak bio mnogo lakši od Milanovog. Iako osiguran na isti način kao pri sportskom penjanju, Milan je morao da vodi računa o svojoj bezbednosti i da rasporedi snagu kako bi istrajao što duže. Penjanje je bilo prilično zahtevno jer je sve vreme bio u

previsu, a to znači da nema kako da se osloni na noge i da se odmori već je napor skoncentrisan na ruke. Ipak, utreniranost i upornost se isplatila pa smo nakon uspešnog završetka, poneli sa sobom jedno novo iskustvo i malo drugaćiji pogled na našu urbanu sredinu.

Iznad svega, voleo bih da istaknem da smo za vreme penjanja imali tim koji se brinuo o našoj bezbednosti i da nikako ne preporučujemo ovakav poduhvat.

MILOŠ MILENKOVIC

PROKLETIJE

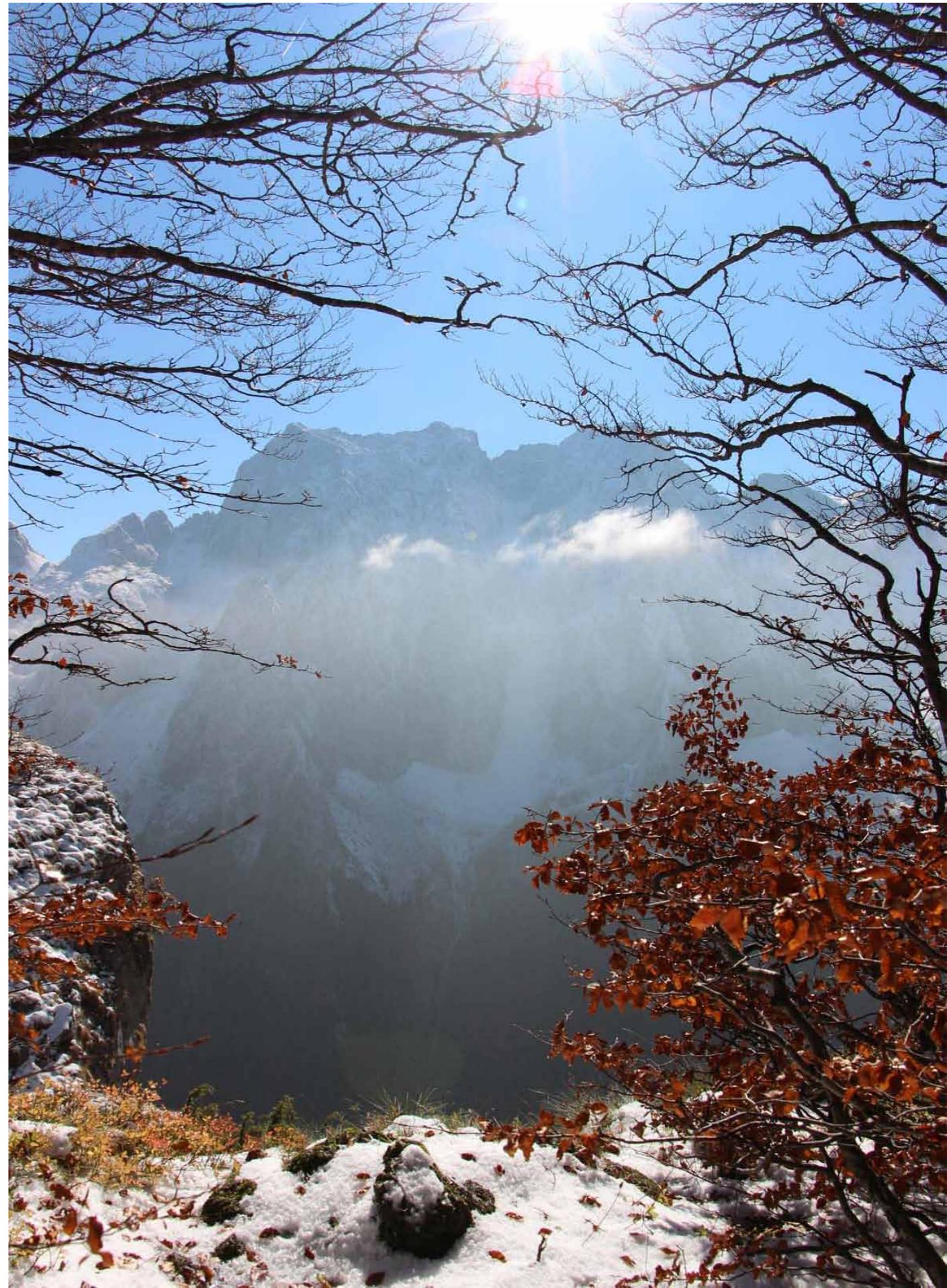
Planinari iz **Srbije** dočekali prvi sneg
na najlepšem mestu na **Balkanu** - na
Prokletijama (Crna Gora)...

zuzetno loša vremenska prognoza sa najavljenom kišom koja će da pređe u snežno nevreme, nije sprečila 18 planinara da se upute ka dolini Grbaje u podnožju crnogorskog dela Prokletija. Nevreme se istutnjalo dok smo još bili u putu, tako da nas je kod planinarskog doma „Branko Kotlajić“ dočela sitna kiša i magla. Odlučili smo da sačekamo neko vreme te da krenemo u šetnju, pa dokle stignemo. Sve je bilo bolje od odustajanja i celodnevnog sedenja u domu. Krenuli smo ka raskrsnicu u šumi gde se odvajaju staza za Volušnicu i Karaulu i opre-

delili se za ovaj drugi vrh. Staza je bila izuzetno klizava zbog tankog sloja vlažnog snega, mokrog lišća ispod njega i kosine velikog nagiba koju smo sekli krećući se prema Karauli. Kod sledeće raskrsnice koja razdvaja staze, jednu ka našem cilju, drugu ka vrhu Trojan, vreme se pogoršalo. Spustila se još gušća magla, a od te raskrsnice kreće vrlo stara i slabo održavana markacija. Stigli smo ispod Karaule i odlučili da tu bude kraj šetnje, jer nas je čekao strmi uspon po vlažnoj steni i magli, a u grupi smo imali i planinare koji su prvi put na planini.

Sutradan smo imali više sreće. Dočeo nas je hladan, ali sunčan i vedar dan. Staza nas je vodila ka Volušnici na čijem vrhu se otvorio poznati pogled ka Karanfilima, koji sve uvek ostavi bez daha. Nebo je bilo čisto, te se pored ostalih bližih okolnih vrhova moglo videti i nešto udaljenije Maja jezerce, najviši vrh Prokletija. Posle pauze, nastavljamo kružnom stazom ka vrhu Talijanka koja je visine 2.056 mnv. Tu obavljamo planinarsku inicijaciju „planinarskim štapom po guzici“, za četvero planinara koju su prvi put iznad 2.000 metara, te dobijaju planinar-

ska imena Soko, Orao, Talijanka i Severina (ne po „estradnoj umetnici”, već po Severnom vrhu na Karanfilima, koji se lepo vidi sa ove tačke). Krećemo dalje ka vrhu Popadija, a posle kraće pauze počinjemo nešto sporiji i oprezniji spust ka prevoju Ćafa, jer se ova strana planine zaledila u toku noći. Svi su sišli bezbedno, a pošto nam se nije žurilo u dom, na Cafi smo napravili dužu pauzu. Ova staza dalje nastavlja kružno ka šumi gde se spaja sa poznatom stazom kojom smo došli.

U topлом domu Planinarskog kluba „Radnički“, nastavljeno je druženje do kasno u noć. Vidimo se sledeće godine na istom baznom mestu i na nekim novim vrhovima.

Na akciji je učestvovalo 18 planinara iz Novog Sada, Kikinde, Padeja, Sente, Bačke Palanke i Beograda, a tura je izvedena u organizaciji planinarskog društva „Kinda“ iz Kikinde. ■

Privlačnost nepoznatog

Članovi PK „Policajac - Josif Pančić“ iz **Beograda (Srbija)** organizovali su izlet iznenađenja...

Veliiki je izazov, poverenje i odgovornost na organizatorima, kada se na jednu akciju prijavi više od 40 planinara, a da pri tom ne znaju ni gde idu, niti koliko će to da košta. Zato smo spakovali šatore i krenuli u istraživanje novih i manje posećenih krajeva ove naše lepe zemlje. Sa Sašom Dajić, jednom od „Zmajeva sa Radana“ utvrđivali smo gradivo - merili smo, krojili i prekrjali staze, deonice, puteve i maršrute ove mistične planine, kako bi smo svim učesnicima akcije pružili užitak kakav zaslužuju. U tajnosti su brižljivo spremani i čuvani detalji ovog izleta.

Poslednjeg dana oktobra ove godine, vozeći se sa dva autobusa, 79 učesnika ove akcije, krenulo je u novu planinarsku priču. Iznenađenje je bilo potpuno. Niko nije znao u koje mesto, na koju planinu i na koji vrh ćemo se popeti. Trinaest

planinara je tipovalo da ćemo ići na Radan, a samo tri da ćemo biti u Sijarinskoj banji.

PRVI DAN

Prva tačka: 10 sati - Narodni muzej u Leskovcu, mesto koje

Putnički kombi Citroen Jumpy sa 8+1 sedištem

Kombi je klimatizovan i ima savremeni muzički uređaj. Pouzdan, snažan i elastičan dizel motor od 120 ks. Na putarinama prolazi po auto tarifi. **Bezbedan, pouzdan i tačan prevoz.** U mogućnosti sam da ponudim najpovoljniji prevoz i pod najpovoljnijim uslovima.

Cena prevoza sa mojim vozačem je 0,30 eurocenta po km. Putarine nisu uračunate u cenu i direktno se plaćaju u zavisnosti od ture. Za vikend i duže ture se dodaje smeštaj za vozača i bez hrane.

DUŠKO POPOVIĆ

Telefon: 064/684-51-71

E-mail: dusko.popovic060@gmail.com

[f PLANINARI/JEFTINI PREVOZ](#)

KOMBI PREVOZ PUTNIKA

email: info@aleksandartijanic.rs

mob: + 381 63 210 983

[f Kombi prevoz putnika](#)

ISKREN PRIJATELJ PRIRODI I ČOVEKU

EKolist

Br. 47 • Godina 7 • Ekologija • Zaštita životne sredine • Održivi razvoj i zdravi stilovi života • Prodaja u pretplati

AP Vojvodina
Pekarski selektori
Zeleni život
prostora i voda
Zeleni sredine

VOJVODINASUME

ELDI

zeleni lista

Tetra Pak

IZ SEKRETARIJATA
Oprezno sa legalizacijom
objekata

UFOKUSU
Nadamo se oporavku
ozonskog omotača

PROJEKTI
Nacionalni program
merenja radona

ZELENA EKONOMIJA
prava prilika za privredu

Magazin o ekologiji, zaštiti životne sredine, održivom razvoju i zdravim stilovima života

Prodaja u pretplati!

Sve informacije na telefon:
+381(0)65 888-08-57

pruža zanimljive sadržaje o bogatoj prošlosti ovog kraja sa posebnim akcentom na 6. vek i naseobinu Prima Justinijana - Caričin grad. Kustos i arheolog Vlada, na najlepši način je prestavio bogatu zbirku iskopina pronađenih na lokalitetu Caričin grad, čiji se originali u novoj postavci čuvaju u pomenutom muzeju.

Druga tačka: 13 sati - Sam lokalitet Caričin grad. Pešačeći od Lebana, preko Prekopčelica stigli smo na arheološki lokalitet. Svako je pešačio po izboru - šest, četiri ili dva kilometra. Tu nas je sačekalo novo iznenađenje - Snežni domaći kolači i sokovi za sve učesnike akcije i naravno momke iz „Zmaja sa Radana”, koji su nam se već ovde pridružili. Opet je kustos Vlada imao reč. Posvećeno i sa strašću je govorio o nastanku grada u 6. veku u kome je bilo 18 crkava i koji je prestavljao Svetu goru Vizantije. Zanimljiva priča o caričinoj kćerki koja se zaljubila u svinjara i pobegla sa njim. I legenda o nastanku imena okolnih mesta.

Treća tačka: 16 - Sijarinska banja.

Smeštaj po kućama u ovoj zaturenoj kotlini na granici sa Kosovom i obilazak banje u kojoj je sezona odavno završena, jer osim hotela „Gejzir” u banji nema objekata koji se greju zimi. Zato je najveće iskušenje ovog izleta bilo spavanje u negrejanim sobama. U večeri kad se oktobar predaje novembru, kupanje pod gejzirom čija je voda 72 stepena ili u bazenu hotela, bio je izbor svakog učesnika. Večerom uz dodatke iz čuvene korpe Mire Vajs i druženjem

uz muziku u hotelu, začinili smo poslednji oktobarski dan i ugrejali srca, tako da nam ni hladne sobe nisu puno smetale, iako nas je ujutru dočekao prvi ovogodišnji mrazić. Ali kako reče Aleksandar Genus i mi dobro znamo da odlazak u planine podrazumeva dobrovoljno odricanje od svega što nas od njih razdvaja. Za uzvrat nas priroda nesebično časti svojim darovima, a posebno je bila izdašna u ovom sunčanom jesenjem vikendu.

2016.

JANUARY

M	T	W	T	F	S	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

FEBRUARY

M	T	W	T	F	S	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

MARCH

M	T	W	T	F	S	S
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

APRIL

M	T	W	T	F	S	S
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

MAY

M	T	W	T	F	S	S
			1			
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

JUNE

M	T	W	T	F	S	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

JULY

M	T	W	T	F	S	S
			1	2	3	4
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

AUGUST

M	T	W	T	F	S	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

SEPTEMBER

M	T	W	T	F	S	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

OCTOBER

M	T	W	T	F	S	S
			1	2		
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

NOVEMBER

M	T	W	T	F	S	S
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

DRUGI DAN

Drugog dana izleta, podelili smo se u dve grupe.

Četvrta tačka: 10,30 mesto Borince, planina Radan. Ja sam sa Radom i 38 učesnika krenuo iz centra sela, kako bi smo se popeli na možda najlepši vrh Radana - Sv. Petar.

Sneža je sa grupom od 41 najpre lagano, od izvora do izvora, obišla Sijarinsku banju, banju sa 18 termalnih, lekovitih izvora, uz priču o njihovoj lekovitosti, a zatim nastavila ka petoj tački: Selo Ivanje. „Uzbrdna nizbrdica“... I većito pitanje: da li je istina to što oči vide? Da se autobus sam kreće uz brdo ili se radi o optičkoj varci? Da

li je istina to što oči vide, da potok teče uz brdo? To su ta najavljuvana planinska čudesna, koja većinu ostavlja u nedoumici šta su ustvari videli?

U stalnoj koordinaciji sa izvrsnim entuzijastama sa Radana, obe grupe su se kretale prema planu akcije. Prva grupa je od 10,30 do 14,30 sati, izvršila uspon na Petrovu goru, iz Borinaca, preko mahale Ostatovac, u kome je vreme odavno stalo, sa samo tri porodice u 20 kuća, a većinu čine kovanice (kuće od zemlje i drveta), stare preko 100 godina. Kroz staru, nedirnutu šumu, prošaranu zlatnim bojama jeseni, uz tako potreban, umilan šum opalog lišća pod nogama,

penjemo se na idilično i tiho mesto - vrh Petrove gore. Petrov vrh, 1.148 mnv. Mistično mesto za sve meštane ispod Petrove gore, na kome su sami sagradili malenu crkvicu, posvećenu Sv. Petru i Pavlu. Posle odmora, fotkanja i pečatiranja planinarskih knjižica, penjemo se kroz još lepsi deo šume, na Kamen, 954 mnv. Divni pogledi na Pustorečku dolinu i dolinu Jablanice. U daljinji Bojnik. Nesuđeno mesto početka ovog Izleta iznenađenja, ostaje tema za neki drugi izlet.

Dok smo silazili sa Kamenom u Borince, uživajući u prelepom, sunčanom, jesenjem danu, šarenila

se bukova šuma oko nas.

Za to vreme, u još lepšem ambijentu, druga grupa je uživala na Stazi zdravlja. Predvođena Snežom i domaćinom Sašom Dajević, koji je i sam učestvovao u osmišljavanju ove retko lepo opremljene staze u našim planinama. Zabavljali su se, prolazeći pored 15 stanica za vežbanje i meditiranje. Jednostavne naprave za trbušnjake, skok u dalj, vežbe koordinacije, gluvi telefon, drveni ksilofon, slaganje mozaika od drveta i lišća, puzzle i raznorazne druge dosetke za uživanje u pešačenju i vežbanju, ali i odavno utihnule kamene i drvene vodenice, koje još

odolevaju vremenu i podsećaju na priče o vilenjacima i vampirima, samo su deo obilja koje nudi kretanje na ovoj stazi dugoj oko četiri kilometra. Biforkacija, tj. deljenje, prirodno račvanje vodenog toka, te 16 biljnih vrsta na deset kvadratnih metara samo nas ostavljaju zbunjenim pred misterijama i bogatstvom objašnjivih i manje objašnjivih prirodnih pojava na ovoj planini.

Prva grupa je po silasku sa Petrove Gore, takođe zastala u Ilinju, na „Uzbrdnoj nizbrdici“, da mozga da li se autobus sam od sebe kreće uz brdo, ili je to ipak nizbrdica, a zatim se prevezla do Planinarskog doma

„Radan“. Ni ovoj grupi nisu uskraćene blagodeti i lepote Staze zdravlja. Ukrzano smo je prolazili, igrajući se na postavljenim napravama. U suton dana, umornih nogu, ali zadovoljene duše i očiju, skratili smo pešačenje na ovoj stazi i vratili se u dom kod Zorice, gde su nas čekale leskovačke pljeskavice u već zahladneloj večeri. Pošto je druga grupa, po priјatnom suncu završila uživanje u svom obroku, a Radan nas, naglo sniženom temperaturom po zalasku sunca oponemo da je njegovo gostoprимstvo na izmaku i pre plana smo, krenuli za Beograd.

TADIJA DIMITRIJEVIĆ

Trebević

Planinarsko društvo „Trebević“ iz Istočnog Sarajeva (**Bosna i Hercegovina**) organizovala
7. Slet planinara „Trebević 2015.“ ...

Već sedmu godinu zaredom PD „Trebević“ organizovalo je sada već tradicionalni slet planinara na Trebeviću. Kao dosadašnjih godina i ove godine slet je održan tokom prvog vikenda u mjesecu oktobru. U petak, 2. oktobra počelo je okupljanje planinara i prijava gostiju u Planinarskom domu „Čelina“. Dom „Čelina“ je izgrađen 1945./55. godine i nalazi se pored puta za Jahorinu, otprilike pet do deset minuta vožnje od Brusa, sakriven u predivnoj gustoj šumi.

Sutradan, u deset sati, oficijelno je otvoren slet i otprilike oko 160 planinara, od čega su veliki broj bili osnovci i srednjoškolci, krenulo je prema vrhu Trebevića. Drago mi je da je čak preko 80 mladih učestvovalo u ovom sletu, jer se na ovaj način kod njih razvija svijest i ljubav prema prirodi i planinarenju, kao jednom korisnom načinu provođenja slobodnog vremena i očuvanja zdravlja uz stvaranje novih poznanstava i druženje.

Prethodnih dana vrijeme je bilo

promjenjivo, ali subota je osvana predivna, sunčana i sa samo par oblaka, kao stvorena za slet. Nakon kratkog hodanja cestom, malo ispod doma, skrenuli smo na stazu, koja je nazvana „Željin put“, te se tuda popeli do Puhove ravni. Kako je jesen došla tako se i trava počela sušiti i čitava ravan je počela da poprima zlatno-žutu boju. S obzirom da je još uvijek bilo jutro magla se zadržala u kotlini i činilo se kao da gledamo u bijelo more iz kojeg vire otočići prekriveni zelenilom. Odavde

smo mogli da vidimo vrh i južnu stranu Trebevića, koja je zbog uticaja vjetra većim dijelom gola i krševita. Nakon kratke pauze krenuli smo dalje uzbrdo, te uskim šumskim puteljkom spojili se na stazu koja od Dobrih voda vodi do samog vrha. Odmah ispod mjesta spajanja ove dvije

staze nalazi se i Vidikovac, odakle se pruža pogled na selo Dovliće, cestu Brus - dom Čelina i Sarajevo - Pale, te okolna brda. Plan je bio da slet ove godine bude malo zahtjevniji i da se duže družimo na samoj stazi zbog čega nismo nastavili ovim putem do vrha, već smo se spustili do Dobrih

voda i onda desno od ostataka razrušenog planinarskog doma skrenuli prema putu preko zapadnog grebena. Dotle nas je vodio šumski put sa pogledom na dio grada, Crepoljsko, Ozren i put prema Palama. Na jednom dijelu stazu presijeca put, kojim se može doći i autom skroz do

Sofa ispod vrha Trebevića, gdje se nalazi i televizijski repetitor. Kad smo izašli iz gусте šume i došli do početka uspona na zapadni greben pred nama se ukazao veličanstveni pogled na čitavo Sarajevsko polje i okolne planine kao što su Bjelašnica, Visočica i Treskavica.

Nakon otprilike sat i 20 minuta penjanja uz kraće pauze osvajamo i sam vrh Trebevića sa svojih 1.629 m nadmorske visine. Čekajući da se svi planinare okupe na vrhu iskoristili smo vrijeme za fotografisanje i odmaranje. Nazad smo išli stazom vrh - Dobre vode, s tim da smo kod Vidikovca skrenuli na stazu „Željin put“ preko Puhove ravni i tako napravili puni krug

oko vrha Trebevića. Nakon pet sati hodanja, uz kraća zadržavanja, stižemo do naše početne tačke - doma „Čelina“.

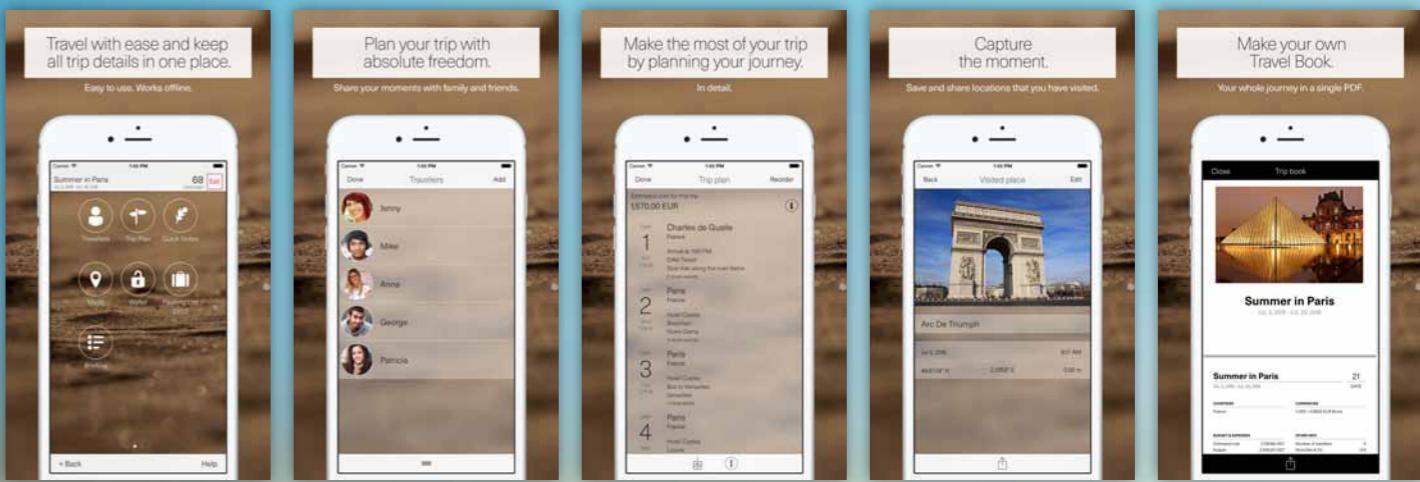
U domu nas je dočekao organizovani ručak, tradicionalni grah spravljen u kazanu na čistom planinarskom zraku. Prema programu sleta usljedila je podjela diploma učesnicima i druženje, koje je trajalo do kasno u noć. Sutradan gosti su ispraćeni i slet je zatvoren.

Nadam se da će sljedeće godine slet posjetiti još više planinara, a posebno još više osnovaca, srednjoškolaca i drugih mladih.

TEKST: SABINA SIRČO
FOTO: ZORAN LUČIĆ

Info

Na ovom 7. Sletu planinara učestovali su: osnovne škole „Aleksa Šantić“ i „Petar Petrović Njegoš“, Planinarska sekcija OŠ „Sveti Sava“, PD „Videta“, Srbac, PSD „Klekovača“, Prijedor, PD „Čičak“, Čelinac, PD „Manjača“, Banja Luka, PESD „Ozren - Kraljica 883“, Petrovo, PSD „Majevica“, Bijeljina, Planinarska sekcija SŠC „Milutin Milanković“, Milići, PD „Komić“, Milići, PD „Glasinac“, Sokolac, PD „Visočnik“, Han Pijesak, PD „Javorina“, Pale, PESD „Runolist 05“, Trnovo, PSD „Treskavica“, Trnovo, PSD „Lelija“ Kalinovik, PK „Visokogorci Crne Gore“, Podgorica, PSK „Prekornica“, Danilovgrad i HPD „Bjelašnica 1923“, Sarajevo.

Nova verzija putne aplikacije TripRider

Izašla je nova verzija putne aplikacije TripRider. Ovo nije obična verzija, koja ima samo nekoliko manjih ispravki i dodataka. Ova verzija donosi potpuno novi i osveženi dizajn i dodatno iznenadenje: SADA MOŽETE PROMENITI IZGLED APLIKACIJE po vašem izboru!

Zašto ova promena?

TripRider putuje oko sveta potpuno nepromjenjen već tri godine, tako da je došlo vreme i za njegov "makeover". Promenu smo izradili u skladu sa svim Apple smernicama: "elegancija, intuicija i osećaj da je sve jednostavno i zabavno."

Zajedno s našim kreativnim dizajnerom, Tom Petruccellijem, uspeli smo da napravimo upravo takav TripRider: uz čiste linije i nenametljive oblike, sada su vaši ekrani transparentniji i jednostavniji za brže korišćenje. Promenili smo i logotip i ikonu. Zbog bolje preglednosti, vašu omiljenu aplikaciju još ćete lakše i brže pronaći na svom uređaju. Obnovljeni TripRider čuva sve postojeće funkcionalnosti, toplinu i putnički duh. Kako bi povećali raznolikost vaših putovanja, dodali smo još nešto novo: od sada možete sami da prilagodite pozadinu svoje aplikacije s jednom od ponuđenih tema, što će u trenutku u potpunosti promeniti izgled vaše aplikacije. Teme imaju imena po različitim bojama: za početak možete da birate osam, ali u pripremi je još mnogo novih.

Bilo da ste iskusan putnik ili osoba koja se tek osmelila da kreće na put, sigurno ćete prepoznati mnoge korisne vrline TripRider-a, aplikacije za putovanje, koja radi na iPadu i iPhoneu. TripRider pomaže putniku da organizuje, upravlja i deli svoje putovanje od trenutka kad odabere odredište, do vraćanja kući i sve vreme tokom samog putovanja. Putnu aplikaciju TripRider smo predstavili u broju 45. našeg magazina, link: www.mojaplaneta.net/archiva/magazin-moja-planeta-45.zip

DELIMO PET PROMO KODOVA za instaliranje nove verzije aplikacije na telefonu ili tabletu za iPad i iPhone (nije za android ili windows operativni sistem).

Potrebno je da pošaljete vaše ime, prezime, grad odakle ste i e-mail adresu na:
magazin@mojaplaneta.net sa naznakom "TripRider".

PRVIH PET ČITALACA koji pošalju svoje podatke, osvojiće TripRider aplikaciju. Biće uvaženi mailovi koji su poslati od 1. decembra počev od 10 sati prepodne.

Planinari na tromeđi

Na tromeđi tri države - kod Bosilegrada, održan je susret planinara

Srbije, Bugarske i Makedonije, čiji je domaćin bio PK „Železničar 2006.” iz Vranja (Srbija).

Potvrđeno je da planine i prijateljstva ne znaju za granice...

Planinarski klub „Železničar 2006”, Vranje, PD „Donja Ljubata” i PSK „Vlasina”, Surdulica, uspešno su organizovali planinarsku akciju „Drugi međunarodni uspon na tromeđu” kod sela Žeravino, Opština Bosilegrad, u okviru međunarodne saradnje planinara Srbije, Makedonije i Bugarske. Kako je dogovoren sa planinarama iz Bugarske i Makedonije, u subotu 17. oktobra,

ujutro, krećemo iz tri pravca, iz tri države Balkana, da bi se našli na tromeđi iznad sela Žeravino.

Tako su planinari iz Vranja i Surdulice startovali iz sela Gornje Tlamo, na petnaestak kilometara od Bosilegrada. Na uspon su pošli

uz kratkotrajnu kišicu. Staza je vodila dolinom rečice Koprivnica preko jedne od mahala ovog sela, a onda preko sela Žeravino. Šumski put ponegdje blatinjav, ali ne marimo. Zaboravljamo na sve jer pred nama su lepi vodopadi.

Žeravino je selo podeljeno između Srbije i Bugarske. Nalazi se južno od Bosilegrada. Tu se sastajemo sa planinarama Bosilegrada, a onda nastavljamo seoskim putem ka vrhu. Odatle počinju livade jesenjih boja, okićene mnogobrojnim gljivama. Ima se vremena i za berbu, pa se planinari rasporediše u strelce.

Poslednji, nešto jači uspon i planinari juga Srbije su oko podne na cilju. Čudinska planina. Njen je vrh na tromeđi Šupal kamak na 1.337 metara nadmorske visine. To je i najzapadnija tačka Bugarske. Tu na zaravni već nas čekaju prijatelji iz Ćustendila, Sofije, Krive Palanke, Probištipa, Pehčeva i Kumanova. Posle sračnog susreta starih prijatelja i komšija na samoj tromeđi vijore se zastave Srbije, Makedonije i Bugarske.

Predstavnici planinarskih klubova tri susedne zemlje ukazali su da ovakvi susreti doprinose širenju i jačanju dobrosusedske saradnje. Još jednom je potvrđeno da planine i prijateljstva ne znaju za granice i da tim putem valja ići u

svim oblastima. Uskoro su se zanimala i kola zajedno sa devojkama i momcima iz Folklornog ansambla „Mladost” iz Bosilegrada. Uz druženje, tu na proplanku i travi, nije izostao ni zajednički planinarski ručak. A onda, svako na svoju stranu, uz najavu da će se tradicija nastaviti i da će iduće godine u ovo vreme domaćini biti planinari iz Ćustendila iz Bugarske.

SRBOLJUB NIKOLIĆ

Fruška gora Dolazi zima...

Akijom na **Fruškoj gori (Srbija)** u organizaciji klubova PK „Policajac - Josif Pančić“ iz **Beograda** i PD „Kinđa“ iz **Kikinde**, planinari su pozdravili prvi ovogodišnji sneg...

Fruška Gora je izuzetno atraktivna destinacija za jednodnevne izlete. Raspolaže širokim spektrom veoma atraktivnih staza, kulturnih i istorijskih objekata. Preporuka da je češće uvršćujemo u naše planove nameće se zbog atraktivnosti i blizine.

Na početnoj tački uspona, u selu Ledinci, sastale su se dve grupe planinara iz Beograda i Novog Sada. Posle opremanja, na pešačenje smo krenuli uz južne padine Fruške gore. Potpuno zimski ambijent, nije kvarila sitna kiša koja je još uvek padala, ali je

kasnije prešla u sneg. Posle pola sata pešačenja smo se približili nekadašnjoj eksploraciji kamena koja je sada pretvorena u interesantno Lediničko jezero. Kretali smo se po obodu jezera, zadržavajući se na vidikovcima koji pružaju fantastičan pogled na jezero i postepeno povećavali nadmorsku visinu. Izašli smo na greben i šumskom stazom u idiličnom zimskom ambijentu došli do Planinarskog doma „Zmajevac“. Posle pauze nastavili smo pešačenje prema selu Rakovac. Oko dva kilometra pešačili smo asfaltom, a naredna četiri kroz

šumu. Spuštali smo se na nekim mestima prilično strmom stazom. Sa obzirom da je bilo snega i blata, silazak je bio prilično zahtevan. Na desetak minuta hoda od sela Rakovca nalazi se Beli Majdan, nekadašnji rudnik, kažu čuvenog kaolinskog granita. Posle pauze vratili smo se istom stazom do planinarskog doma gde je napravljena duža pauza. Odlučili smo da ne posećujemo Dumbovački vodopad, jer bi nas zbog kratkog dana uhvatio mrak. Ugrejani i odmorni spustili smo se u Ledince, presvukli smo se i krenuli preko Iriškog venca i Iriga za Beograd

Info

U akciji je učestvovalo 18 planinara (PK „Policajac - Josif Pančić“ - 2; PD „Kinđa“ Kikinda - 4; PK „Balkan“ - 1; PK „Pobeda“ - 4; PK „Železničar“ - 2; PK „Radnički“ - 2; KAUP - 1). Akcija je izvedena u organizaciji klubova PK „Policajac - Josif Pančić“ iz Beograda i PD „Kinđa“ iz Kikinde. Ukupno je pređeno oko 20 km sa 500 m uspona i silaska.

puni utisaka posle uspešno izvedene akcije.

TEKST: PREDRAG GOLUBOVIĆ

VTR

Velika završnica

Velikim finišem u Deliblatskoj peščari i na Fruškoj gori okončana je četvrta sezona Vojvođanske treking lige....

7. kolo Vojvođanske trekking lige Deliblatski maraton/U bojama ruja

Finiš ovogodišnje trekking lige u pomalo zgušnutom jesenjem kalendaru početkom oktobra odveo je učesnike i takmičare u Deliblatsku peščaru. Školsko rekreativni centar „Čardak”, nadomak sela Deliblato, odlično je mesto za manifestacije ovakvog tipa. Planinari iz PD „Jelenak” iz Pančeva su markirali nekoliko staza koje ovde počinju i završavaju. Na tim stazama je i trasirano tri staze za 7. Kolo trekking lige.

Prelep jesenji dan u subotu, 3. oktobra, bio je poprište možda i odlučujuće bitke za pobjednika ovogodišnje Vojvođanske trekking lige. Na besprekorno uređenim stazama i savršeno organizovanom kolu od 63 učesnika koji su startovali najbrži je bio Milan Vekić, član PD „Jelenak” koji je ovom pobjedom praktično i overio šampionsku titulu za sezonu 2015. Za njim u cilj ulaze Đerđ Teleki iz ARK „Tron”, Palić, kao i Dragan Ćirić iz PSD „Železničar”, Novi Sad i još jedan domaći takmičar Dane Jaćimovski.

U ženskoj konkurenciji Jamanta Šafranj iz ARK „Tron”, Palić pobjedom osvaja bodove koji joj pred poslednje kolo gotovo sigurno obezbeđuju titulu šampionke u ženskoj konkurenciji. Iza Jamante u cilj dolaze Tanja Stojanovski, članica AK „Apatin”, Apatin i

Gordana Horvat iz PSD „Železničar”, Novi Sad.

Učešćem četvoro učesnika iz Mađarske i ovo kolo je imalo međunarodni karakter. Domaćinima sve pohvale za odlično organizovanu manifestaciju koja je bila sastavni deo tradicionalne akcije „U bojama ruja” koja je okupila preko 1.700 učesnika svih starosnih kategorija.

Istog dana održana je i manifestacija „U bojama ruja”. Manifestacija je otvorena obraćanjem predsednika PD „Jelenak”, dr Mladena Janića.

U okviru manifestacije, održane su sve aktivnosti po programu. Organizovano je pešačenje po pešačkim stazama, s tim što je izbor staze bio sloboden za sve učesnike, osim za decu osnovnih škola, koja su imala vodiče iz „Jelenka”. Grupe su startovale sa zakašnjnjem od pola sata (u 10,30 časova) jer je došlo do zagуšenja saobraćajnog prilaza zbog velikog broja autobusa i motornih vozila koja su prisilita i loše organizacije naplate ulaznica od strane upravljača SRP „Deliblatska peščara“ - ŠG „Banat“ iz Pančeva. Zbog toga su organizaciju parkiranja morali da obavljaju volonteri PD „Jelenak“. Svaki učesnik dobio je mapu sa ucrtanim stazama. Na svaka dva do

tri kilometra postavljene su kontrolne tačke (ukupno 12), sa kontrolorima koji su radio vezom bili povezani sa centralnom radio stanicom na Čardaku, s obzirom da na ovom terenu nema signala mobilne telefonije. Na nekoliko kontrolnih tačkama obezbeđena je i voda za učesnike.

Pored pešačenja, održano je i 7. Kolo Vojvođanske trekking lige (Deliblatski maraton). Takmičari su startovali u 9,30 časova, a takmičili su se na stazama dužina 20 km, 31 km i 39 km. Obezbeđena je voda i slatkisi, učesničke knjižice, mape, diplome, bedževi i medalje.

Učesnici su dolazili sa staza u periodu od 15 do 16 časova, kada je započeo i zabavni program sa Plesnim studiom „Balerina“, Fitnes klubom SMS,

muzičarima i na završetku - tradicionalnom zumbom u izvođenju Fitnes kluba „Bi Fit“. Takođe je organizovan i ručak u restoranu. Lošu organizaciju upravljača oko posluženja ispravili su volonteri „Jelenka“ koji su pritekli u pomoć.

Manifestacija je protekla u najboljem redu (zabeležene su dve - tri manje medicinske intervencije), za šta se pobrinuo 61 volonter PD „Jelenak“. Vreme je bilo sunčano i prijatno.

Manifestaciju su medijski pratili ekipa RTS-a i novinar lokalnog lista „Pančevac“. Učestvovalo je po našoj evidenciji, 1.703 učesnika, od toga 937 dece osnovnih škola, što je do sada rekordan broj posetilaca uopšte na Čardaku (2014. godine bilo je 1.200). Zabeleženo je učešće predstavnika 30 planinarskih društava (sa

oko 500 učesnika), više ekoloških udruženja, kao i deset osnovnih škola iz Pančeva i okolnih mesta.

Transparentni projekti „Pešačenje i planinarenje“ postavljeni su na tri vidljiva mesta, na samoj pozornici, na krovu upravne zgrade i ispred Edukativnog centra.

Organizacija manifestacije izvedena je uz maksimalne napore volonterske ekipе PD „Jelenak“ imajući u vidu veliki broj učesnika.

Manifestacija je završena u 18 časova kada su svi učesnici krenuli sa Čardaka.

ZORAN VUKMANOVIC MILAN GLUMAC

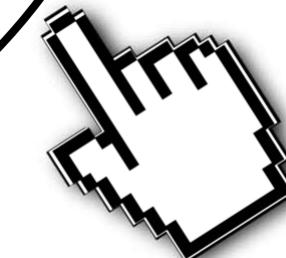
PORUČITE MAJICU

PREDNJI MOTIV

MOTIV NA RUKAVU

Boja majice: crvena sa „jeans“ plavim paspulom na okovratniku i rukavima

Boja motiva na majici: bela, „jeans“ plava

Kvalitet: 160 g - organski pamuk

Cena: 750 din + PTT

Veličine:

Muška t-shirt: M, L, XL, 2 XL

Ženska stukirana: L, XL, 2 XL (realne veličine su M, L, XL)

*Važna napomena pri biranju veličina majica:

Muške majice su T-shirt oblika i normalnog kroja. Na primer, ako je vaša veličina majice XL, sigurno vam XL majica naručena kod nas neće biti tesna.

Ženske majice su strukturiranog oblika i nešto manjeg kroja te treba da birate broj veću. Na primer, ako je vaša veličina majice M, kod nas treba da naručite L veličinu.

Narudžbine možete slati na: magazin@mojaplaneta.net

sa naznakom „Majice“ sa vašim podacima, vrstom i količinom majica koje kupujete.

Web: www.mojaplaneta.net/shop

8. kolo Vojvođanske trekking lige

Fruška gora

Poslednje kolo ovogodišnje Vojvođanske trekking lige održano je u subotu, 24. oktobra, na Popovici. Cup Fruške gore u organizaciji PSD „Železničar“, Novi Sad doneo je konačnu odliku o tome ko je ove godine bio najbolji, kako u pojedinačnoj, tako i u ekipnoj konkurenciji.

Osam kola na osam različitih lokacija, u organizaciji osam planinarskih organizacija okupilo je ove godine 841 učesnika, planinara, trkača, ljubitelja prirode. Svi oni sa manje ili više ambicija savladavali su kilometre i kilometre staza prolazeći kroz najlepše i najzanimljivije predele Vojvodine: Frušku goru, Vršačke planine, Subotičku peščaru, Carsku baru, Gornje Podunavlje i Deliblatsku peščaru. Organizatori su znalački traširali staze omogućivši svima da odaberu ona koja im pruža zadovoljstvo u skladu sa psihofizičkim mogućnostima.

Iako se pre poslednjeg kola moglo naslutiti ko će poneti titulu najboljeg, daleko od toga da poslednje kolo nije bilo puno dinamike. Nepričekanom Milanu Vekiću nije mnogo smetalo što ga je u poslednjem kolu pobjedio Uglješa Nikolić. Milan je osvajanjem drugog mesta na Kupu Fruške gore samo potvrdio da je ove sezone bio najbolji. Apsolutno zasluženo ove godine prvo mesto u generalnom plasmanu. Borba za drugo i treće mesto je bila mnogo neizvesnija. Odsustvom nekoliko takmičara Aleksandar Mitić je stigao do drugog mesta u generalnom plasmanu, dok je Dragana Ćirić osvojio duplu bronzu - treće mesto na Kupu Fruške gore donelo mu je i treće mesto u generalnom plasmanu.

Naočigled sigurna šampionka kod žena Jamanta Šafranj pre poslednjeg kola tek za jedan bod je sačuvala prvo mesto u generalnom plasmanu. Jamanta je u subotu trčala na Ljubljanskom maratonu i

konkurentkinje su dale sve od sebe da je ugroze: Sanja Vasić i Biljana Išić ipak uspevaju samo da prelaskom velike staze od 43,7 km osvoje drugo, odnosno treće mesto u generalnom plasmanu, dok je plasman u Kupu Fruške gore bio sledeći: prva je na cilj stigla suvereno sa sat i po prednosti Gordana Horvat, druga je bila Marija Đaić, dok je treća stigla Ivana Trifunović.

Iako velika staza privlači najviše pažnje ni na os-talim nije bilo manje uzbudljivo, na srednjoj „mrtvoj“ trka trojice takmičara i na kraju redosled Stefan

Ranitović, Aleksandar Bodlović i Ajredin Ajeti. U ženskoj konkurenciji na srednjoj stazi dominirale su Novosađanke Agneš Giric Cvetković, kao pobjednica, i za njom Margareta Milaković i Dragoslava Petrović. Na maloj stazi Zdravko Marković, kao pobjednik, za njim Zoran Dačević i Milorad Stojanović, dok su u ženskoj konkurenciji najbrže bile Maja Živkov, Milojka Ponoćko i Marina Đemrovska.

Veselu atmosferu koja je u subotu popodne vladala u planinarskom domu „Železničar“ dodatno je podgredjala i dodela medalja i peharu za najvernije učesnike lige. Njih osmoro je ove sezone učestvovalo u svih osam kola, te su za vernošć nagrađeni peharima. Učesnicima sa sedam i šest učešća dodeljene su medalje za vernošć. Pehare su dobili i pobjednici u generalnom plasmanu u muškoj i ženskoj konkurenciji.

Zbirom bodova po pet najuspješnijih takmičara iz istog kluba dobijeni su i pobjednici u ekipnoj konkuren-

ciji, za 2015. pobjednik je PD „Jelenak“, Pančevo ispred PK „Spartaka“ iz Subotice i PSD „Železničar“ iz Novog Sada.

PSV će na prolećnoj skupštini u martu 2016. dodeliti pehare i medalje pobjednicima u ekipnoj konkurenciji i u starosnim kategorijama. Svi rezultati se nalaze i na sajtu lige vojvodjanskatrekingliga.info

Poslednje kolo donelo je i kadrovsku promenu, dosadašnjeg direktora i idejnog tvorca ove lige Zorana Vukmanova (ujedno i autora ovog teksta) nasledio je Goran Žigić iz PSD „Železničar“, Novi Sad.

Nova sezona startuje već 14. januara Novogodišnjim maratonom u Šidu, a od sledeće godine Liga će imati devet kola. Najavu svakog kola, kalendar za sezonu 2016. kao i sve najbitnije informacije možete pročitati na sajtu lige, kao i na sajtu Planinarskog saveza Vojvo-

dine

ZORAN VUKMANOV

RANDONNEURS

Paris – Brest - Paris 2015.

Z
A
N
B
I
C
K
L
I
Z
A
M

„I've done it! 1.230 km for
78:07:06!" **Ivan Puja** je vozio
sjajan brevet u Francuskoj...

Bio je to karneval i praznik netakmičarskog biciklizma, druženje, uživanje i vožnja bicikla. Brevet svih breveta, Randonneurs Paris - Brest - Paris, u dužini od 1.230 km. Održava se na svake četiri godine, a ja sam tu rutu izvezao na biciklu za 78 sati. Ni sporo, ni brzo, taman da dosta toga vidim, da mnogo ljudi upoznam i da uživam sve vreme vožnje. Čak i onda kada je bilo teško i tada je vožnja bicikla imala svoju draž. Najveći uspeh na brevetu je završiti ga u predviđenom vremenu za tu distancu.

Međutim, brevet nije samo pređeno vreme, pobediti slabost sopstvenog tela i proveriti sebe u svakavim uslovima, bio dan ili noć, vrućina ili magla, kiša ili sneg. Da ne pričamo o halucinacijama. Brevet je mnogo više od toga. Brevet je priroda, ljudi koji voze, ljudi koji organizuju, volonteri koji učestvuju u organizaciji i funkcionalisanju, ljudi koji stoje kraj trase i navijaju, daju iz kuće sve što mogu da pruže učesnicima da bi lakše podneli izazov koji su postavili ispred sebe. Za mene, ovaj put presudnu ulogu osim motivacije su imali i ljudi na i oko trase. Skoro šest hiljada učesnika i dve hiljade volontera, učinili su sve da nam bude lakše, kao i gledaoci sa strane, njihova susretljivost i ljubaznost, toplina, trud... Bila je tu i nepopustljivost volontera na kontrol-

nim tačkama, kad je vreme prolaska u pitanju, pa makar ono bilo „kratko” i minut i po. Bili smo svedoci kada nisu hteli da ovare karton učesniku koji je malo kasnio i to je bilo sasvim u redu, jer treba poštovati pravila, a i druge učesnike.

Tri godine se krčkala ideja o odlasku na „Randoneurs Paris - Brest - Paris 2015.“ Nekako je sve išlo svojim tokom, od upoznavanja šta je to, jurcanje vremena, do opuštene vožnje na kraju, svojim tempom bez gledanja na ciklomaster. U životu nisam video toliki broj biciklista, bicikala, ljubitelja bicikлизma i breveta na jednom mestu. Tih dana Pariz je bio okupiran cikloturistima koji su krenuli na najslavniji Randonneur događaj. Svih 5.820 učesnika su heroji, barem u Francuskoj, čak i oni koji su odustali ili prekoračili vremenski limit, a bilo ih je 1.250. Neki su došli da se takmiče, neki da dokažu sebi da mogu, neki da dokažu drugima da mogu, a mnogi su došli da uživaju, jer brevet nije trka, brevet spada, verovali ili ne u cikloturizam.

Start je bio neverovatan. Preko 500 ljudi na samoj startnoj liniji isparaća, tapše, navija, podržava, pa zadowljstvo kada te neki učesnici prepoznaju i pozovu po imenu, e to je već nešto, plus na sajtu Strave izade moja fotografija kako na startu navijam za Tanju Kavčić.

Krećemo! Euforija, zadovoljstvo i ne znam kojom se brzinom krećem, niti koliko sam kilometara prešao... Velika grupa (otprilike po 350 ljudi startuje na 15 minuta), gledam okolinu, otpozdravljam publici i ne znam ni sam koliko puta sam im rekao „Merci”, ali i nije bilo teško - bilo je pravo zadovoljstvo. Samo vrtim pedale i gledam okolo kako je drugačije, negde lepo, negde lepše, a negde malo manje lepo nego u Srbiji, ali nepoznato, novo, pa sve oduševljava i sve se gleda drugačijim očima i drugim čulima.

govori engleski, ner
kafiće, restorane i fa
usput kod ljudi pore
želite. Rent a car je
se organizuje i sops

Pregršt detalja i sitnica, koje ostaju zauvek u sećanju. Japanac koga su poveli kao masera izlečio mi je rame koje me godinama boli... Negde na spustu prema Brestu stoji devojčica kraj puta. Iako pada kiša i tri sata je posle ponoći, zaustavlja nas svojim glasom: „Café!...“ Ili dečak koji čokoladu iscepkanoj na kockice služi iz metalnog tanjira. Vidi se da nisu imućni, ali on je želeo da da svoj doprinos. Ostavio sam mu bidon za uspomenu. Pitam se da li je moguće za četiri godine sresti tu decu i još jednom im reći hvala i dati nešto za njihov doprinos i za uspomenu. Mada čokolada i kafa nisu ništa u odnosu

Tehnički detalji puta i trase

CENE: Autobuska karta do Pariza i nazad je 16.000 dinara. Hotel u Parizu se može naći za 22,5 evra, pa na više. Preko naših ljudi koji žive u Parizu možete da nađete smeštaj ili hostel, koji ipak ne bih preporučio zbog gužve i galame. Prodavnice su dobro snabdevene i cene se razlikuju od jedne do druge. Pijaca radi petkom i nedeljom. Špageti u restoranu su oko sedam evra, a supa jedan i po. Kafa u kafićima je jedan i po evro. Bicikl može u voz, ali ako hoćete da ga unesete u metro mora biti spakovan i stajati kod vrata (jedan bicikl na jedna vrata). Obilazak Pariza preporučujem biciklom.

NA BICIKLU: Na proveri bicikala je lako, proveravaju se svetla i kočnice. Kada vam nalepe startni broj ne skidaj te ga jer bez njega i overene prijave da ste prošli kontrolu nećete moći da iznesete bicikl iz ograđenog dela. Volonteri vas šalju kuda da idete dalje i ne sekirajte se, sve se završi brzo. Na startu jeste gužva, ali vas po slovu puštaju u ograđeni prostor za start. Na svakoj većoj raskrsnici i na svakih dvadesetak kilometara sedi čovek u kolima iz organizacije, ne samo što vas usmerava, nego vam može pružiti i korisne informacije. Bila noć ili dan - ti ljudi su na putu. Po dva čovjeka na motoru u ekipi stalno idu napred - nazad, između ostalog kontrolisu da li imate prsluk, kacigu, svetlo... Takođe, možete im se obratiti za sve, a staju pored puta kada vide da neko leži, da bi se uverili da je sve u redu. Treba napomenuti i da svako mesto ima javni toalet. Od organizatora dobijete i broj telefona koji kada okrenete javi se automat i pitaju koji jezik želite da koristite. Ako vam se desi nešto nepredviđeno mogu poslati ekipu po vas. Prvo dolaze vatrogasci, pa hitna pomoć i policija, u roku odmah. Organizatori imaju i helikopter na raspolaganju.

NA KONTROLNIM TAČKAMA IMATE: fast food, restoran, servis, prodavnicu biciklističke opreme, suplemenata, mešovite robe i voća... Kafa je jeftinija nego u Beogradu i tražite malu, inače dobijete je u količini supe. Ako vam se učini da je nešto skupo, znajte da su cene po francuskom standardu, a ne po našem. Uglavnom, može se jesti od tri do petnaest evra. Na nekim kontrolnim tačkama postoje pult informacije i tu volonter govori engleski. Na svakoj KT možete naći volontera koji govori engleski, nemački ili španski jezik. Usput imate prodavnice, kafiće, restorane i fastfood gde je nešto i jeftinije, a možete se hranići i usput kod ljudi pored puta koji vam daju hranu, a vi im ostavite koliko želite. Rent a car je 30 eura dnevno, plus gorivo, tako da može lako da se organizuje i sopstveni support

na njihov postupak koji će mi ostati zauvek usađen u pamćenje. Čovek sa detetom od godinu dana pored puta, koji je dao supu, varivo, kafu, kolač, bananu, čokoladu i neko slano pecivo i nije htio da uzme ništa. Spremio sam pet evra, a on na kraju uzeo jedan. Francuz sa kojim sam podelio obrok. Bračni par iz Italije, s kojima sam vozio uzbrdo, Danci, naučili par reči srpskog jezika samo da bi se lakše sporazumeli. S njima sam vozio par sati kroz noć. Njihova disciplina i međusobna podrška su ostavili veliki utisak na mene. I jedan maler, neko je uzeo moje kamašne DMT, to za mene znači da imam kvalitetnu opremu.

Moja vožnja se odlikovala time što nije bila hronometarska, ciklomaster kao da nije postojao, vreme koje stoji, uživančija u svakom trenutku, bici hedonizam. Sve je to zahvaljujući time što se nisam opterećivao vremenom i tek na kraju shvatih da nisam vodio računa ni

o kontrolnim tačkama; koliko ima do zatvaranja (kontrolne tačke imaju svoje vreme otvaranja i zatvaranja, a bilo ih je 15, plus dve tajne kontrole). Mada moram priznati da sam primetio kada sam prešao 1.000 km.

Treći dan vožnje je bio izuzetno emotivan za mene. Dolazak u Villaines, kontrolnu tačku je bio poseban za mene. Stotine ljudi na ulicama koji pozdravljaju i bodre, deca koja traže da ih dodirneš i tada misao - više nema sile koja bi me sada zaustavila i pražnjenje emocija, suze, vrisak i iza čoška nas četvorica (Italijan, Francuz, Nemac i ja), koji plačemo i smejemo se. Zadovoljstvo, uspeh, zahvalnost i ko zna još koliko pozitivnih emocija, misli. Nailazim na Sašu Jovanovića iz Banja Luke i sledećih 200 km je lako uz priču i smeh. Čovek kakav se poželeti može za društvo u vožnji. Nema šanse da vozite sami, ukoliko vi to ne želite.

Moram napomenuti da na PBP nema reprezentacija, nego učesnici predstavljaju svoje klubove. Na primer, Randonneurs Norway, Denmark, Hungary, Republika Srpska... Iz Italije je došlo tri kluba, koji su i organizovali dolazak u Pariz. Takođe, svi znamo da svaki turista predstavlja na neki način kulturu zemlje iz koje dolazi, kao i samu zemlju, tako da je nas sedamnaest svakako predstavljalo Srbiju i klub „Randonneurs Serbia“.

Pričati o ličnom iskustvu je ok, ali kako se trenira ili jede, to sve zavisi od slučaja do slučaja, metabolizma, godina života, fizičkih predispozicija. Na primer, ja sam duplo manje trenirao od nekih koji su stigli ispred i iza mene. Negde sam uz priču sa drugima i zahvaljujući poznavanju svojih sposobnosti izvozio sam 6.000 km uz

FOTO: STORIES.STRAVA.COM / GRUBER IMAGES

određene vrste treninga. Švedani sa kojima sam najviše vozio (bračni par Carl i Solmaz Lundin) su imali 5.000 km, a Britanac Brian Atkins 2.000 km više od mene. Taj trio je sjajna ekipa. Sve je to individualno, čak i ishrana. Ja nigde ne idem bez slanine, paradajza i testenine.

Ova vožnja je bila jedno jako lepo životno iskustvo koje će dugo ostati urezeno u pamćenje i koje treba iskoristiti u životu. Pariz, vidimo se za četiri godine za PBP 2019.

Šta je to randonneuring, brevet?

RANDONNEUR BICIKLIZAM, često zvan maratonski biciklizam, ili našim rečima popularno „dugoprugaski biciklizam“, može svakom biciklisti da znači nešto drugačije.

Za nekoga je to više kao touring sa puno prevezenih kilometara kroz atraktivne predele, obično sa umerenijim tempom vožnje.

Za nekoga drugog to pak znači izazov brzine i što kraćih postignutih vremena, gde biciklisti sebi postavljaju ciljeve u vidu rekorda trase, najboljeg ličnog vremena i tome slično, a može značiti to i zajedničku vožnju sa manjom grupom istomišljenika koji voze u peletonu i gutaju kilometre za doručak.

RANDONNÉE [randone] francuska reč koja u slobodnom prevodu znači „dugo putovanje“.

BREVET [breve] takođe francuska reč koja znači „sertifikat“, a u slučaju randonneur-ske vožnje karticu koju svaki randonneur nosi sa sobom i koja se overava na

svakoj usputnoj kontrolnoj tački, te brevet ustvari znači „sertifikovana vožnja“.

BREVET je biciklistički događaj (ne trka), gde učesnici prate predefinisanu trasu i da bi uspešno završili brevet potrebno je da se ispoštuju određeni vremenski limiti, kako za celokupnu vožnju tako i za stizanje do određene kontrolne tačke u određenom vremenskom periodu. Standardne dužine breveta su 200 km, 300 km, 400 km, 600 km, 1.000 km i 1.200 km, ali mogu biti i duži od 1.200 km, na kojima je biciklista potpuno samostalan, i ne može primati nikakvu pomoć od trećih lica, osim na samim kontrolnim tačkama, tako da se bicklista mora sam o sebi starati, otklanjati defekte ili kvarove na biciklu, suočavati se sa svim vremenskim uslovima koji ga tokom vožnje mogu zateći.

Vremenski limiti su za 200 km je 13,5 časova, za 300 km 20 časova, za 400 km 27 časova, za 600 km 40 časova, za 1.000 km 75 časova i za 1.200 km 90 časova.

www.popustinaputovanja.rs

NAJPOVOLJNIJI ARANŽMANI
NA JEDNOM MESTU

